

març 1997 núm. 176 175 PTA.

LLUCMAJOR

de pinte en ample

RUNES I FEMS DEGRADEN LA ZONA PROTEGIDA DE GALDENT

100 cl.

25% vol.

XAROP
d'en

GORI

F. Vidal

Elaborado por Destilerias F. Vidal Catany, S.L. - C. San Francisco, s/n.

LLUCMAJOR (MALLORCA)

Emb. 1696 - PM Reg. Ind. 7/5497 - Elaborado en España

N.R.S.I. 30.3182/PM

EDITA

Obra Cultural Balear de Lluçmajor

INFORMACIÓ I PUBLICITAT

C/. Bisbe Taixequet, 105 (Lluçmajor)

DIRIGEIX

Catalina Font

COL·LABOREN

Sebastià Alzamora	Ignasi Barceló
Miquel Barceló	Miquel Bezares
Lucia Caldés	Celso Calviño
Francina Capellà	Miquel Cardell
Sebastià Cardell	Joan Clar
Antònia Font	Bartomeu Font
Joana Font	Catalina Garau
Maties Garcies	Miquel Janer
Franc Jaume	Joan Jaume
Coloma Julià	Benet Llompart
Antoni Llompart	Jaume Manresa
Llorenç Mascaró	Antoni Monserrat
Apol·lònia M. Monserrat	Joan Monserrat
Francisca Mut	Guillem Oliver
Jaume Oliver	Margalida Palou
Bartomeu Prohens	Nanda Ramon
Sebastià Rubí	Josep Sacarès
Jaume Salvà	Miquel Sbert
Tomeu Sbert	Catalina Serra
Jèrònia Socies	Joan Socies
Gabriel Thomàs	Arnau Tomàs
Jeroni Tomàs	Antoni Vadell
Bàrbara Verdera	Francesc Verdera

IMPRIMEIX

TIRRENA, S.A.

TEL: 55 52 12

C/ Pintor Joan Gris, nº 2
MANACOR

El pensament de la Revista s'expressa
només a través de l'Editorial

Editorial

Declaracions d'interès

La rutina quotidiana de vegades es trenca i en altres queda questionada per declaracions d'interès. Són unes etiquetes que s'incorporen a determinats indrets, projectes o decisions i que, en ocasions, en marquen el futur. "Interès públic"; "interès particular" o "d'Especial interès" són algunes denominacions que tenen una incidència directa en el nostre municipi.

Primer era el Tribunal de Justícia de les Illes Balears, que en decretar la suspensió de la concessió del Govern Balear per la qual s'autoritzava l'ampliació del port de s'Estanyol deixava clar que el polèmic projecte només interessa als promotors.

"No es tracta - afirma l'aute judicial - d'un indret d'interès general, tampoc d'un port comercial; ni tan sols de la creació d'un port esportiu, sinó que exclusivament es tracta de l'ampliació de les instal·lacions d'un port que ja existeix, de manera que el servei es pot continuar prestant a les instal·lacions portuàries que s'estan utilitzant".

L'acte tribunal, amb la decisió, propicia almenys de forma temporal, la conservació de s'Estanyol, en argumentar que "les obres d'ampliació causaran als veïns del lloc, danys i perjudicis de molt difícil reparació".

La creu de la moneda correspon a Galdent, zona teòricament protegida per la declaració d'Àrea Natural d'Especial Interès, la declaració no és obstacle per a l'existència d'un abocador incontrolat que inicialment estava destinat a la regeneració d'una antiga cantera de marès, ni per a la construcció de vivendes de legalitat urbanística dubtosa, ni tampoc per a l'improvisat circuit de motocicletes tot terreny.

La solució del problema de l'abocador (únic de què disposa el terme de Lluçmajor) no sembla prioritari per als responsables municipals. Caramulls de runes i també de fems a causa de la manca de control continuen degradant la zona protegida de Galdent. De moment, l'Ajuntament s'ha limitat a anunciar la recerca de possibles alternatives a l'abocador. En algunes ocasions, les declaracions d'interès topen de ple amb qüestions d'interessos. ◆

Plenari de l'Ajuntament (24-II-97)

Unanimitat a la construcció d'un institut a s'Arenal de Lluçmajor

Arnau Tomàs.-

- L'adquisició de terrenys per a l'apertura de vials al carrer Marineta de s'Arenal i la moció del PSOE relativa a la construcció d'un Institut, també a s'Arenal de Lluçmajor, varen ser els temes més discutits al plenari celebrat per l'Ajuntament.

Sobre la compra de terrenys per allargar el carrer Marineta per tal que enllaci amb el de Cannas, al terme de Palma, amb un cost de 18 milions, el portaveu del PSOE, Antoni Garcies, va dir que li semblava una mala operació, perquè el beneficiat de tot, en perjudici de l'Ajuntament és l'empresa promotora que veurà revaloritzats tots els solars resultants de l'enderrocament de les vivendes, per construir el carrer objecte d'aquesta prolongació, i va condicionar el vot afirmatiu del seu grup al fet que l'Ajuntament apliqui contribucions especials als solars revaloritzats esmentats. En termes semblants es va expressar Antoni Llopart, del PSM, tot afegint que li semblava una operació comercial en benefici de l'empresa adjudicatòria, sense que, a més, es contempli la intervenció econòmica de l'Ajuntament de Palma, el terme del qual també quedarà beneficiat de manera positiva.

La intervenció del regidor d'Urbanisme, Joan J. Jaume, es va concretar a manifestar que després de tants anys que fa que aquest tema figura als programes de tots els partits polítics, ara "tenim l'oportunitat de resoldre'l, i posau dificultats i en entredit la manera d'actuar de l'equip de govern". "L'operació -va afegir- és totalment legal i beneficiosa per a tota la població de s'Arenal, per la qual cosa, el preu de 18 milions resulta barat per obrir aquesta via de comunicació".

La moció del PSOE sobre la construcció d'un Institut a s'Arenal, va esdevenir un llarg debat polític amb acusacions mútues entre el batle, A. Garcias i J. Rabasco, el

qual va dir que havia rebut pamflets amb amenaces de mort a casa seva. El portaveu del PSOE, A. Garcies, va dir que l'Ajuntament ja hauria pogut haver cedit el solar i no ho ha fet, per la qual cosa la construcció d'un Institut s'està retardant.

El batle, Gaspar Oliver, va contestar que el PSOE intenta manipular l'opinió pública contra el PP, amb amenaces i pamflets i textualment va dir: "Quan governava el PSOE a Madrid, vàrem oferir el solar necessari, prop del polisportiu de s'Arenal i encara esperam resposta. Què ha fet A. Garcies, com a senador, per a l'Institut que tant reclama?".

El batle també va manifestar que el mapa escolar de l'any 95 contemplava la construcció de l'Institut prop de la Porciúncula de Palma.

Tant Joana Ll. Mascaró, del PSM, com Morales, del grup mixt, varen comentar que a la gent tant li fa que sigui un o altre partit polític que resolgui el tema, que el que és important és la construcció del centre com més aviat millor. Hi hagué, doncs, unanimitat en aquest punt, tot i que el batle va matisar que en aquest no és convenient que hi vagi l'alumnat del primer cicle d'ESO.

altres temes aprovats

- Prorrogar el nomenament de l'Interventor de l'empresa SOGESUR, S.A.
- Adjudicació del contracte de subministrament de vestuari.
- Aprovació inicial del Patronat del Molí d'en Gaspar.
- Declarar desert el concurs de dret de superfície a s'Arenal.
- Modificació de l'ordenança de lloes de venda als mercats.
- Rebutjada la moció del PSOE, referent a la provisió dels locals per als joves de Lluçmajor. La delegada de Cultura, Antònia Sunyer, va dir que amb les instal·lacions esportives existents ja es cobria aquesta necessitat.
- També fou rebutjada una altra moció del PSOE que demanava l'aprovació d'una ordenança que reguli la distribució de publicitat als carrers de la ciutat. El regidor Puigserver va al·legar que estava treballant sobre aquest tema.
- Aprovada la moció del PSM sol·licitant l'adhesió de l'Ajuntament al contingut global de la Declaració Universal dels Drets Lingüístics.
- I va ser rebutjada la darrera moció, aquesta també del Partit Socialista de Mallorca, en la qual se sol·licitava a la Conselleria de Medi Ambient del Govern Balear, la modificació del pla Director Sectorial de Residus. ♦

ESPORTS

SA PLACA

Pl. Espanya, 39 – Telf. 12 10 00
07620 LLUCMAJOR (Mallorca)

Un nou accés facilitarà la comunicació amb s'Arenal de Palma

L'Ajuntament comprarà quatre solars del carrer Marineta i demolerà dos edificis.

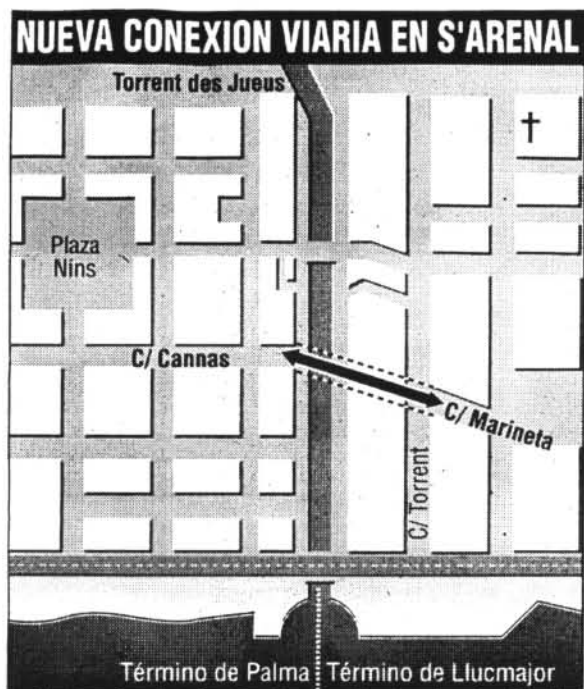
A.Tomàs.-

- La circulació rodada a s'Arenal rebrà una important millora en breus dates amb l'apertura d'una nova via de comunicació entre les zones palmessanes i llucmajorera sobre el torrent dels Jueus.

La iniciativa de l'equip de govern de Llucmajor, presidit pel batle, Gaspar Oliver, consisteix en l'adquisició de quatre solars del carrer Marineta, dos edificats sobre una superfície aproximada de 470 m². Aquests solars seran convertits en la perllongació del carrer, que enllaçarà amb el de Cannas, ja al municipi de Palma, a l'altra banda del torrent. La perllongació del vial contempla l'enderrocament dels dos edificis afectats.

L'aprovació d'aquesta operació s'ha de realitzar en sessió plenària. El cost de la compra dels quatre solars és de 18 milions de pessetes. L'apertura del carrer Marineta ve contemplada al pla General d'Ordenació Urbana de Llucmajor des del 84 però totes les negociacions realitzades fins al moment havien fracassat. Fonts municipals informen que es calcula que la nova comunicació podrà utilitzar-se a partir del proper mes de novembre.

S'Arenal de Llucmajor es troba connectat amb la Platja de Palma a través de dues úniques vies: el carrer Ejército Español, molt estret, i la primera línia devora la mar, amb trànsit restringit a causa de les obres d'embelliment realitzades per Cort, per això és urgent la necessitat d'obrir un nou accés entre les dues bandes de s'Arenal, per donar solució a les peticions dels veïns. ♦

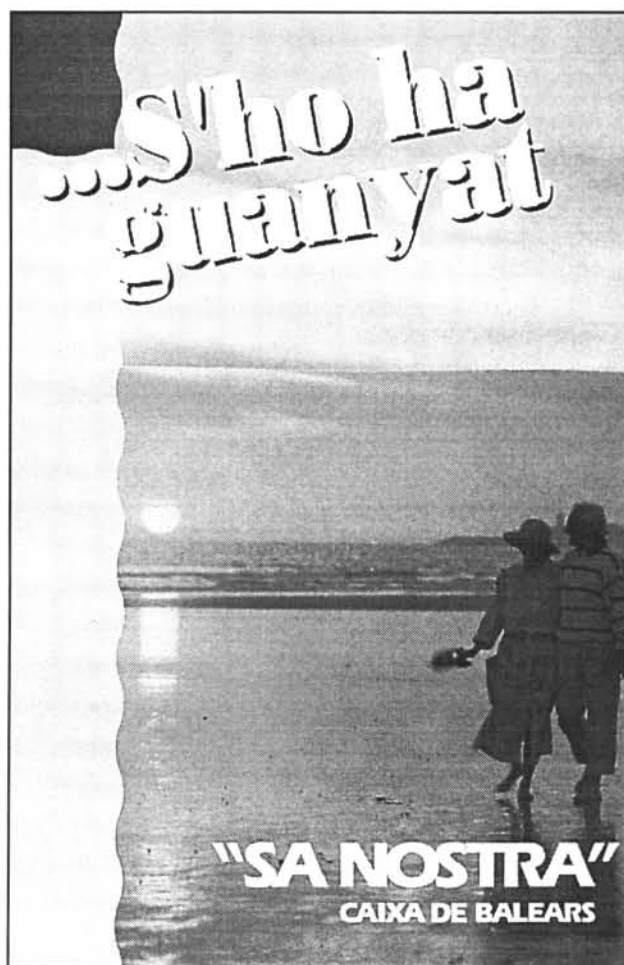
Roda de premsa sobre l'Institut

Cessió al MEC dels terrenys necessaris

A.T.-

- El batle de Llucmajor va convocar el passat dia 25 de febrer una roda informativa per tal de clarificar els acords del plenari ordinari sobre la necessitat de construir un Institut a s'Arenal. Va dir en primer lloc, que estava satisfet que després del llarg debat del plenari sobre el tema s'arribàs a l'acord de cedir al MEC els terrenys necessaris per a la construcció de l'Institut de Secundària, i que en el debat va quedar demostrat, i així ho va reconèixer el PSOE, que el MEC no va tenir mai, ni té, cap partida presupostària per a la construcció de l'Institut, necessitat que es va agreujant any rera any davant l'augment de la població escolar.

Concretant el tema, el batle va manifestar que l'Ajuntament posarà a disposició del MEC els 12.000 metres necessaris per a la construcció del Centre. "Allò que l'Ajuntament no pot fer -va dir Oliver- és comprar els terrenys i després que es retardin les obres de manera indefinida, perquè tenim l'experiència de la compra de Can Clar i fa anys que estam esperant que INSERSO comenci a construir el projectat Centre per a la Tercera Edat". ♦

Cent quaranta confraries de Setmana Santa acudiren a Lluçmajor

L'Oratori de la Caritat va acollir l'exposició monogràfica de vestits i estendarts

El Bisbe de Mallorca, Teodor Ubeda, amb presència de les autoritats autonòmiques i locals, va presidir la missa concelebrada.

Francesc Verdera
Fotos: C.Julià

La Setmana Santa va tenir el seu pròleg tradicional a Lluçmajor el passat 11 de febrer. La pràctica totalitat de les confraries que pròximament desfilaran pels carrers de ciutats i pobles de Mallorca assistiren a la seva trobada anual.

Unes quatre-centes persones es reüniren en el dinar de germanor que va cloure la duodècima edició de la Trobada de Confraries de Setmana Santa de Mallorca, organitzada per la Junta Coordinadora de Confraries de Lluçmajor.

L'encontre de confreres, familiars i amics es va iniciar a les 9'45 a l'església de Sant Bonaventura dels Pares Franciscans amb la lectura de la ponència a càrrec de Damià Contestí Sastre, doctor en Dret i Cavaller del Sant Sepulcre. També es va decidir que la Trobada de l'any que ve se celebraria a Sóller.

Després els participants es dirigiren a la Galeria Bon Art per visitar les obres dels artistes-pintors lluçmajorers dedicades al tema de la Setmana Santa. A les sales de la Galeria s'havien exposat més de trenta treballs representatius de la setmana penitencial per excel·lència: processons, imatges del Via Crucis, de la Passió i Verges Doloroses.

Exposició de vestits i estendarts de les confraries de Mallorca a l'Oratori de les Germanes de la Caritat.

Un nombrós públic es va concentrar al carrer de Sant Joan, per veure l'Exposició a l'Oratori de les Germanes de la Caritat.

L'Església parroquial de Sant Miquel llluia el seu esplendor en la solemne missa concelebrada presidida pel bisbe de Mallorca, Teodor Ubeda, amb presència de les autoritats autonòmiques i locals encapçalades pel conseller de Sanitat, Francesc Fiol, en representació del president del Govern, Jaume Matas, perquè participava en una visita oficial a Puerto Rico i a la República Dominicana.

Els participants a la Trobada i molts de llucmajorers ompliren l'església parroquial per assistir a la celebració litúrgica, en la qual va intervenir l'agrupació coral Amics de la Música.

L'acte central va tenir com a escenari el petit oratori de les Germanes de la Caritat, al carrer de Sant Joan. A la 1'15, el bisbe i les autoritats inauguraren l'exposició monogràfica de vestits i estendards de les confraries de Mallorca.

Cent quaranta confraries de totes les ciutats i localitats de l'illa eren representades a la mostra amb el vestit, caperutxa i capa dels seus penitents i el seu corresponent estendard. Completaven l'exposició diferents fotografies de processons.

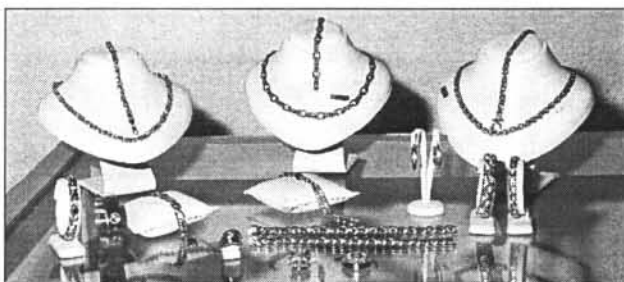
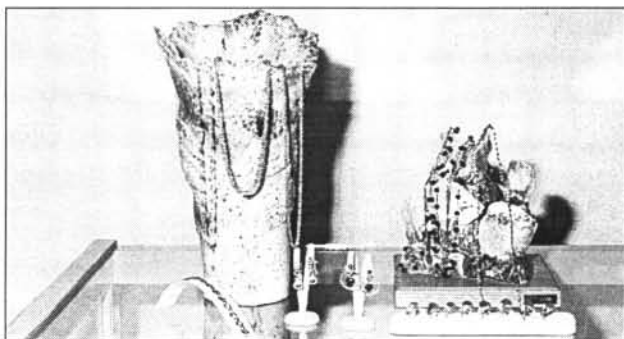
L'exposició oferia als visitants tota una àmplia gamma de la tradicional figura del penitent. ♦

JOIERIA I RELLOTGERIA

19 de març
DIA DEL PARE

*Recordau els nostres
millors preus
i el nostre disseny*

Plaça Espanya, n. 24 - Tel: 66 16 02 (Llucmajor)
C/. Ramon Llull, 42 - Tel. 54 19 65 (Sa Pobla)

L'únic abocador de Lluçmajor s'ubica en una àrea protegida de Galdent

L'Ajuntament afirma que cerca una alternativa per permetre'n la clausura

Francesc Verdera.-
Fotos: Guillem Cardell

- La zona de Galdent, declarada Àrea natural d'especial Interès, alberga l'únic abocador destinat a recollir runes d'obres amb l'objectiu inicial de regenerar una antiga cantera de marès superficial. Segons va denunciar el PSM, en una moció presentada al plenari, no existeix cap control a l'abocador, per la qual cosa es produeixen abocaments de tota classe que provoquen la degradació de la zona.

El regidor responsable de Medi Ambient assegurarà que l'Ajuntament cerca alternatives possibles a l'abocador de Galdent. Sebastià Artigues va manifestar que en ser l'únic abocador del terme, els abocaments són nombrosos i abundants, per la qual cosa es tracta d'un problema de difícil solució.

Segons el mateix regidor, recentment es va procedir a la clau-

sura i neteja dels abocadors incontrolats del Torrent de s'Estallega i d'un proper a les Badies i el material retirat van anar a parar a Galdent.

El nacionalista Antoni Llompart va assegurar que l'abocador de Galdent constitueix un perill per a la salut pública i una greu agressió al medi. Va demanar una solució urgent -un termini de mig any- per solucionar el problema.

El grup socialista va donar suport a la moció del PSM que finalment va ser rebutjada pels vots de la majoria (PP-ASI). Antoni Garcies va reiterar la necessitat de vigilar la zona per tal que es controlin els abocaments.

Reforestació

En aquest sentit, el responsable de Medi Ambient va explicar que s'havia guardat la terra de l'excavació de la bassa reguladora de son Gall per destinar-la a cobrir les muntanyes d'escombraries i a procedir la sembrada d'arbres per recuperar l'entorn paisatgístic de Galdent.

L'alternativa de l'habilitació d'un nou abocador que faci possible el tancament del de Galdent, d'acord amb les paraules d'Artigues, no sembla ser a la volta del cantó.

Va explicar també que es rebutjava qualsevol cantera superficial i la dificultat rau a trobar canteres o terrenys de gran capacitat i també de fàcil accés des dels distints nuclis urbans del municipi de Lluçmajor. ♦

S'Arenal

Se cerca la construcció d'un institut

Tomeu Sbert.-

- Cada dijous, els pares d'alumnes dels col·legis de s'Arenal (Palma i Lluçmajor) fan una manifestació pels carrers, col·lapsant, més o menys, la circulació.

El motiu és que no es van complint les promeses de fa poc més d'un any, sobre la construcció a s'Arenal d'un centre i instal·lacions necessàries per al funcionament d'un Institut d'ensenyament secundari.

Des de Madrid estava aprovat un pressupost de devers 500 milions de pessetes; faltava que un dels dos Ajuntaments (Lluçmajor o Palma) posassin a disposició del MEC uns terrenys adequats, segons les exigències oficials que fan referència al projecte.

L'Ajuntament de Palma va ofertar uns terrenys vora ses Cadenes; després es va dir que era convenient fer l'institut dins s'Arenal de Lluçmajor. I el que és cert, real i vertader, segons manifestacions del MEC és que els terrenys necessaris mai no es concretaren amb certesa.

I amb l'arribada dels retalls pressupostaris a nivell de l'estat espanyol, l'assumpte de l'Institut sembla allunyar-se. Donada la circumstància que s'Arenal, entorn i urbanitzacions va creixent, el centre és necessari, polèmiques a part.

Certamen poètic

- Ampliant la notícia del mes passat, hem de dir que poden participar al **Primer Certamen de Poesia s'Unió de s'Arenal** tots els autors que ho desitgin. Presentaran dues poesies inèdites, en català o castellà, indistintament, amb un màxim de 30 versos.

Els poemes han d'anar sense firmar; hi constarà només el títol i el lema. Dins un sobre a part, s'ha de fer constar, en un full, el títol, el nom, l'adreça i el telèfon. A l'exterior del sobre, s'hi escriurà el títol del poema i el lema. Les obres han de ser enviades a la Llibreria Roca, C/ Parròquia, 2, de Lluçmajor. Els premis consistiran en una important entrega de llibres. El termini d'admissió acabarà dia 20 d'aquest mes de març.

Diada per la Pau

- Va tenir lloc un acte per la pau, després d'un de religiós a l'església parroquial, es formà una cadena humana des del carrer Vicaria, per Sant Cristòfol, Trencadors i Carretera Militar, fins a la Plaça dels Nins, on es varen llegir uns manifestos. Cal esmentar la nombrosa participació de gent de totes classes socials.

Cinc proves ciclistes

- Formant part del programa d'actes de la campanya "Un Hivern a Mallorca", sota l'organització del Club Ciclista Arenal, amb Pere Canals i Pep Quintana al front, es van disputar diferents proves ciclistes. La sortida és de l'hotel "San Diego" i l'arribada a Aquacity, després de recórrer molts quilòmetres. Hi participen la majoria de corredors en actiu de l'illa i grups d'estrangers que es troben a Mallorca en pla de preparació.

Manifestació Diada per la Pau

Per al mes d'abril s'anuncia la Challenge Tennis s'Arenal, per a màsters i cilosportiu, a part d'altres proves de triatló i curses de mountain bike.

Notícies breus

- L'imaginació va brillar a gran altura en les manifestacions festives del Carnaval d'enguany. El "Carnaval Platja de Palma" en va celebrar la XXI Edició, sota l'organització de l'Associació d'Hotelers, amb l'especial col·laboració d'IBATUR i els Ajuntaments de Lluçmajor i de Palma.

- Diferents empreses de la zona pretenen instal·lar-se al polígon de son Noguera. Algunes ja tenen la llicència d'obres concedida.

- La UD Arenal continua en tercer lloc de la classificació general de Categoria Preferent.

- El monument en homenatge als trencadors de marès se situarà al parc Urbà de devora la Plaça Major, segons paraules del batle Gaspar Oliver.

- El tennista Carles Moyà, de nin, es va formar com a esportista a les platges arenaleres del Gran Playa Tennis Club, ja que els estius és resident a la zona.

- La nostra Parròquia de s'Arenal compta amb un nou orgue. El rector P. Jordi Perelló n'està ben content, i els feligresos també.

- El dia 6 d'abril tindrà lloc la celebració del Dia del Pancaritat.

- Javier Mahillo, doctor en filosofia, va presentar a Palma el llibre *Sabes ensenar?* del qual és autor.

- Jaume Oliver Maura ha compostats uns versos que seran musicats i constituïran un himne per a la "Gent Gran en Marxa".

- Ha estat retirat l'emblemàtic mini-golf de l'hotel Playa-Golf.

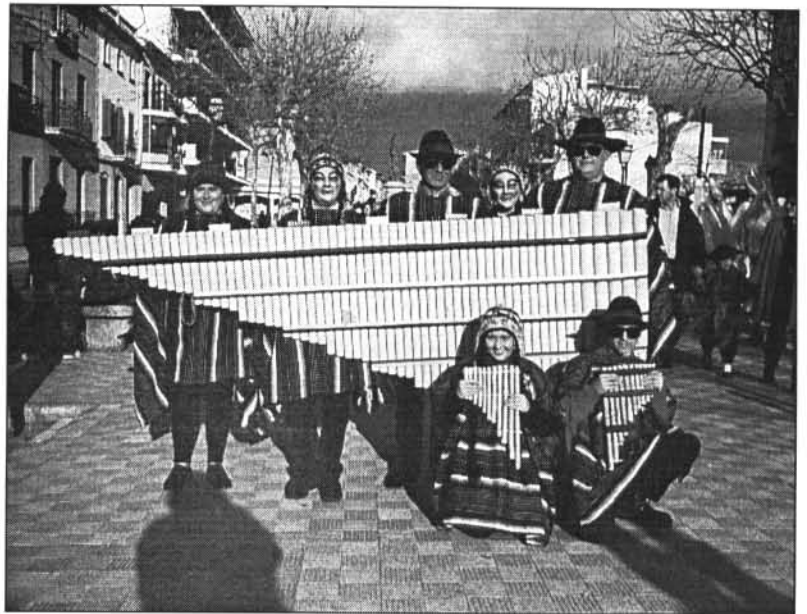
- L'Ajuntament de Palma, aquest hivern, va fent alguns importants millores a s'Arenal. Això és bo.

- Tot indica que la temporada turística d'enguany serà bastant bona.

- Al Club Nàutic Arenal s'anuncien regates de caràcter internacional. ♦

Darrers dies

Fotos: Coloma Julià

Quatre mots

“Espirafoc” o l’intent de recuperar la música tradicional mallorquina

Toni Puigserver, Maria del Mar Vanrell i Tomeu Puigserver

C.Font
C.Julià

- Com ha sorgit aquest grup?

- En Tomeu tocava el guitarró i a mi (n’Antoni) em varen regalar un acordió i anàvem tocant i fent allò que podíem i ens posàrem en contacte amb na Maria del Mar i parlàrem de la possibilitat de muntar un grup... La idea, en definitiva va ser de tots dos (en Tomeu i n’Antoni).

- Quanta gent forma part d’ESPIRAFOC i per què

triàreu aquest nom?

- Som cinc: en Tomeu Puigserver (guitarró i guitarra), n’Antoni Puigserver (acordió), na Maria del Mar Vanrell (veu i flauta), n’Andreu Julià (contrabaix) i en Miquel Barceló (percussió). El nom el posàrem perquè és un nom curt, bo d’aprendre, que sona bé i està molt relacionat amb la cultura popular, ja que és el títol d’una Rondalla mallorquina.

- Quin tipus de música caracteritza el grup?

- Música tradicional mallorquina, tant els balls com romanços antics, cançons que es cantaven antigament encara que aquest tipus de lletres és bastant difícil d’aconseguir i després d’adaptar-les al grup nostre i als nostres instruments, que també són populars. Estàriem una mica a cavall entre els grups de “Sonadors” i un com el

d’en Biel Majoral, per exemple. Però es música per ser escoltada i també per ser ballada.

- Quins projectes de futur teniu?

- Nosaltres som un grup molt recent, encara hem fet molt poques actuacions i la nostra il·lusió és anar fent i tocar sempre que caigui bé. Ens agrada la música, ens ho passam molt bé assajant però com que tenim altres feines tampoc no assajam d’una manera sistemàtica. La qüestió és tocar. ♦

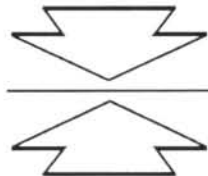
**CENTRE RECONeixEMENT
MÈDIC - PSICOLÒGIC**

Antoni Isern Oliver

CERTIFICATS MÈDICIS
PER AL PERMÍS DE
CONDUIR I D’ARMES

OBERT ELS DILLUNS
de 17 a 19’30 hs.

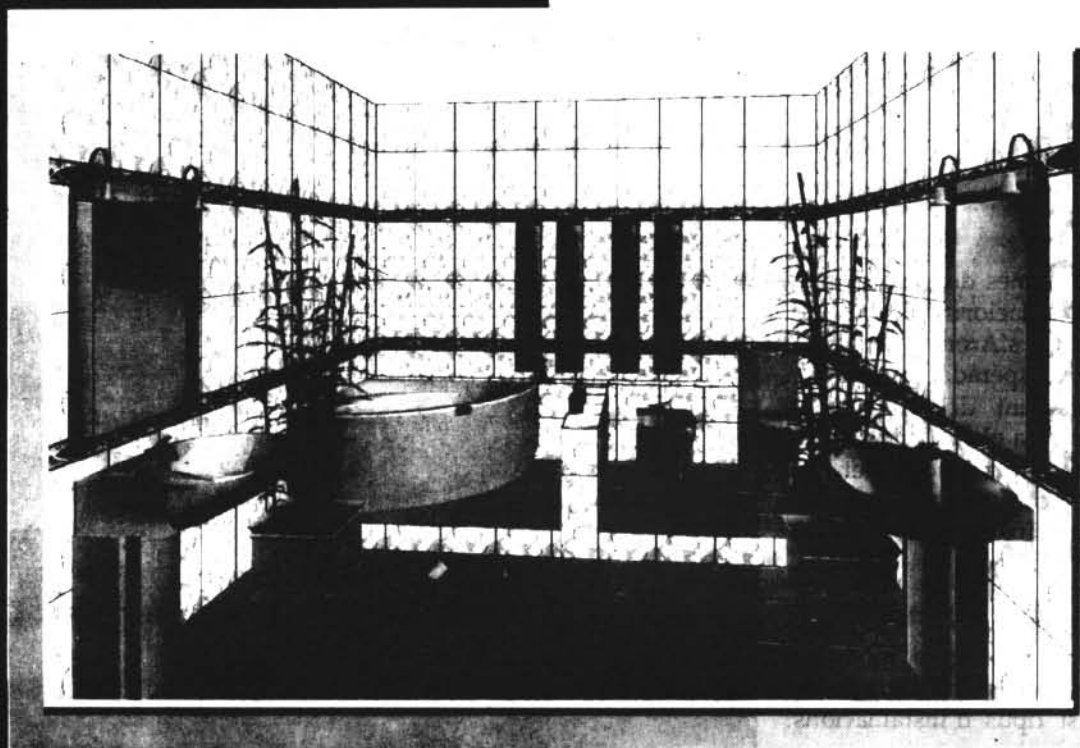
C/ Antoni Garcias 1-A
Tel. 66 22 82 (Llucmajor)

METGE OCULISTA

Dra. Núria Busquets
(EQUIP CLINICA JUANEDA)

CITA PREVIA
Tel. 66 22 82 - 28 94 58

Com és la cambra de
bany dels seus somnis?

**Vegeu-la ara
a tot color.**

Roca

DIBA DISSENY
INTTEGRAL DEL BANY

Avui mateix, gràcies
al nostre ordinador
podreu veure a
MASSANELLA la

vostra nova cambra de bany ROCA.
A tot color i en tres dimensions sense que
no hi manqui cap detall: banyera,
sanitaris, revestiments ceràmics, aixetes,
complements... Tot tal com ho havíeu
somniat i sense començar les obres.
Veniu a MASSANELLA i deixau de
somniar.

MASSANELLA

Ctra. Valldemosa, 44 - Tel. 75 03 45

In Memoriam de Fra Rafel Genestar Serra, TOR

L'equip de la Jovenut Seràfica l'any 1952 amb el P. Rafel Genestar, tor

14

Sebastià Cardell

El dia 7 de gener de 1997, morí a la Porciúncula, Mallorca, després de llarga malaltia, als 80 anys d'edat, 63 de vida religiosa i 57 de ministeri sacerdotal el P. Rafel Genestar.

Va néixer a Moscarí (Mallorca), el dia 27 de desembre de 1916, ingressà a la Porciúncula l'any 1928; vestí l'hàbit del TOR de St. Francesc l'any 1933 i féu la primera confessió el 5 d'agost de 1934, a la Porciúncula. Va emetre els vots solemnes a St. Francesc de Palma el dia 18 de setembre de 1938 i fou ordenat sacerdot a St. Honorat pel bisbe Joan Perelló el 15 d'agost de 1940.

Estudià Humanitats, Filosofia i Teologia a la Porciúncula, Mallorca. Obtingué el títol de Mestre a *La Normal de Palma de Mallorca*, l'any 1943. El 1949 es llicencià en Ciències Naturals a la Universitat de Madrid; l'any següent aconseguí el diploma en Sanitat i Bacteriologia aplicada. Obtingué el doctorat a la mateixa Universitat l'any 1956 a la Secció de Biològiques. Realitzà una sèrie de classes pràctiques de Bacteriologia i Protozoologia a la Universitat de Madrid. Becari de l'Institut de Microbio-

logia Jaime Ferrán del C.S.I.C., on preparà la seva tesi doctoral **Contribució al estudio de las levaduras de taninos** (Descobrí dues llevadures: **Endomycoopsis** balearica i **Candida** majoricensis). Fou professor agregat de l'Institut Joan Aleover de Palma, titular de Ciències Naturals (1975-80), i Catedràtic de Ciències Naturals de l'*Institut Maria Antònia Salvà* de Lluçmajor (1980-85). Els anys de residència a Mallorca formà part com a vocal de la Societat d'Història Natural de les Balears, de la qual durant un període fou president.

Des de l'any 1942 al 1945 fou destinat a San Francisco de Madrid, des del 1945 al 1948 a San Diego de Alcalá, Madrid, i del 1948 al 51 fou director del col·legi Ramon Llull de Madrid. L'any 1951 fou destinat a Mallorca, com a director del col·legi de San Bonaventura de Lluçmajor (curs 51-52) i sota la seva direcció aconseguiren el títol de Batxillerat els alumnes Miquel Ros Garcías, Pep Tomàs Monserrat i Pau Tomás, actualment metges prestigiosos llucmajorers, i fou Director de la Jovenut Seràfica. De caràcter bondadós i d'activitat extraordinària ens deixà un re-

cord agradabilíssim. Col·laborà també amb els col·legis d'Inca i Palma. El 1952 residí a Sant Francesc de Palma com a professor, secretari del col·legi, director de la Jovenut Seràfica i ecònom de la fraternitat. Del 1973 al 75 residí novament a Madrid, al Col·legi Raimundo Lulio i l'any 1975 fou destinat a la Porciúncula on ha viscut els darrers 21 anys. Col·laborà al llibret que edità el 1983 l'Obra Cultural Balear (Lluçmajor) *Maria A. Salvà 25 anys després. Estudis i comentaris* amb un treball que intitulà *Maria Antònia Salvà i les flors*.

L'any 1985 es jubilà de l'ensenyament. Aquest mateix any publicà la seva gran obra, fruit de la dedicació de molts anys d'estudi i investigació: **FLORA MEDITERRANEA OCCIDENTAL (Estudi taxonòmic amb claus dicotòmiques)**

Palma 1985, on en unes 600 pàgines cataloga i descriu uns 3.200 noms botànics diferents.

Aquest darrers anys de la seva vida a la Porciúncula, ja delicat de salut, ajudà en tot allò que podia, especialment a la porteria on es va distingir per la seva amabilitat, senzillesa, educació i acollida a tots els visitants i hostes.

La seva salut esdevingué cada cop més precària i el dia 7 de gener de 1997 fou cridat a la casa del Pare.

Cal agrair al P. Rafel els 45 anys de dedicació entusiasta i generosa a l'ensenyament de les Ciències; per les seves mans han passat diverses generacions d'alumnes i gràcies a la seva empena es dediquen aleshores a la docència, a l'estudi i a la investigació.

Les exèquies funeràries se celebraren el dia 7, i el dia següent, la Eucaristia-funeral a l'església de Ntra. Sra. dels Àngels de la Porciúncula presidits per Fr. Francesc Batle, Ministre provincial, i acompanyat de nombrosos religiosos, familiars, amics i ex-alumnes. La seva ànima descansi en pau. Amén. ♦

Tema: Institut de s'Arenal

El present comunicat és conseqüència de les diferents publicacions que s'han formulat en els mitjans de comunicació la passada setmana del dia 10 al 14 del corrent mes de febrer.

El Partit Socialista i els seus representants a l'Ajuntament de Llucmajor, volen informar a tota l'opinió pública que se senten plenament identificats i totalment solidaris amb la proposta per part de les APAS de s'Arenal de manifestar-se durant tots els dijous, per a reivindicar i aconseguir que d'una vegada per totes sigui una realitat l'INSTITUT DE S'ARENAL.

Fent un retrocés en la gestió de l'actual equip de govern de l'Ajuntament de Llucmajor, ens trobam amb una sèrie de gestions que és important que es coneguin i surtin a l'opinió pública.

* En el mes de juliol de 1995, es presentà una moció per part del Grup Socialista a l'Ajuntament sobre la necessitat de concedir uns terrenys al MEC, a s'Arenal per a la ubicació de l'Institut. Moció que fou aprovada per unanimitat.

* El mes de febrer de 1996, per part del MEC, s'instà a l'equip de govern de l'Ajuntament a què tramiti l'entrega dels terrenys per a ubicar el nou Institut. En el Ple amb data del dia 26/02/96, s'aprovà per unanimitat la modificació puntual del P.G.O.U. en el sentit d'intercanvi de zonificació per a l'emplaçament de l'Institut d'Ensenyança Secundària en la zona d'equipament.

* Com a conseqüència de l'anterior, en el Ple de l'Ajuntament de data 27/05/96, s'aprovà per assentiment la modificació entre la zona d'equipament amb la d'espai lliure a S'Arenal. Aquesta aprovació duia l'instar a la Comissió Provincial d'Urbanisme, a l'aprovació definitiva citada anteriorment, I QUE ES CONSIDERI ATORGADA PER SILENCI ADMINISTRATIU, sí, en el termini de tres mesos no s'hagués rebut la resolució en contra de l'aprovat.

* En aquests moments han transcorregut més de tres mesos, contemplats pel Silenci Administratiu i l'Ajuntament (equip de govern), no ha efectuat la cessió dels terrenys per a la ubicació de l'Institut d'Ensenyança Secundària a S'Arenal.

* Els socialistes i els ciutadans en general coneixen el retall pressupostari que ha duit a terme l'equip de govern del PP en el camp de l'ensenyança pública, el qual provoca dificultats per a què durant l'any 1997 es pugui executar el previst Institut.

*A la vista del que s'ha gestionat per part del Grup Socialista a l'Ajuntament de Llucmajor, es desprén que:

1.- No hi ha hagut voluntat política, tant per part

dels components del PP com per part d'ASI (equip de govern), però SI molta desídia i deficient gestió a l'hora d'efectuar la cessió dels terrenys que ens ocupen a S'Arenal per a la construcció de l'Institut.

2.- No es poden traspasar responsabilitats a terceres persones o entitats, com a conseqüència de no haver desenvolupat els plantejaments que l'oposició (PSOE), en el seu moment va formular i que conseqüentment, ara, tots pagam les conseqüències del descontent social que existeix a S'Arenal per la poca o nul.la visibilitat política de (l'equip de govern) i que en definitiva ha desembocat a aquesta programació de manifestacions periòdiques que les APAS, han duit a terme en la zona de S'Arenal. ♦

AGRUPACIO SOCIALISTA DE LLUCMAJOR-ARENAL (PSIB-PSOE)

BAR - CAFETERIA

CAN LAMPINO

- Menús casolans diaris
- Gran variació de plats combinats
- Pizzes casolanes fetes al moment
- Tapes variades
- Carn a la brasa
- Terrassa amb jardí

C/. de Gràcia, 59 (Llucmajor)

Nova Marineta S.L.

O... De com l'Ajuntament vetlla pel bé comú

En Pere de sa poca por.-

- Després d'anys i anys de parlar-ne, durant els quals només hi havia emperons per part de l'equip de govern, que feia orelles sordes a les demandes de l'oposició, a la fi es realitzarà una obra que sens dubte serà bona per als dos Arenals.

L'obertura del carrer Marineta farà que en lloc de dues, hi hagi tres vies de comunicació sobre el Torrent d'es Jueus, cosa que alleugerirà el trànsit per la carretera Militar i l'avinguda de Miramar.

El que estranya és la rapidesa amb què s'ha desenvolupat la tramitació i aprovació del projecte, la compra dels solars per una nova societat, Nova Marineta, S.L. (cercada expressament per fer aquest negoci?) i l'accelerada entesa entre els nous propietaris i l'Ajuntament (veg. Cronologia dels fets).

16 Sense cap dubte ha estat una operació si no sospitosa almenys inusual, ja que les operacions entre els venedors, revenedors i Ajuntament han anat una seda. Allò que ja no és simplement inusual i passa a ser sospitós és el fet que el Batle, malgrat els informes dels tècnics municipals i del Secretari, en què es parla de la facultat de posar contribucions especials als que més afavoreixen aquestes obres (en aquest cas a la pròpia empresa Nova Marineta, S.L.) i el secretari en particular ho aconsella (veg. informe) no es va tenir en compte.

La no aplicació de contribucions especials a qui més beneficia l'obertura del carrer Marineta, Sr. Batle, costarà als contribuents la fredolera de 18 milions de pessetes. Aquestes actuacions, que en lloc de mirar pel bé de la comunitat en general, només contribueixen a enriquir-ne uns quants, diuen poc en favor de qui les realitza. ◆

Carrer Marineta

Cronologia dels fets

3-12-96. Es constitueix Nova Marineta S.L.

29-1-97. Decret de Modificació de crèdits del Pressupost per poder fer noves inversions urbanístiques.

30-1-97. Informes dels tècnics: "És facultativa l'aplicació de contribucions especials".

31-1-97. Nova Marineta (NM) compra part dels terrenys afectats.

12-2-97. Un propietari cedeix terrenys a NM a canvi d'obra.

12-2-97. NM compra un nou solar.

12-2-97. NM compra casa als seus dos propietaris.

12-2-97. Escritura d'unificació del primer solar amb els tres restants.

19-2-97. Comissió d'Hisenda urgent (convocada el 18) per a la compra de part dels terrenys per part de l'Ajuntament.

21-2-97. El Secretari informa de la facultat de l'Ajuntament per posar contribucions especials, considerant-les adequades en aquest cas. ◆

Informe del Secretari

- "Al no estar incluídos en una unidad de actuación, la propiedad no tiene que asumir la cesión gratuita ni costeamiento de las obras, por contra, se deberá acudir a la expropiación, sin perjuicio de que puedan aplicar contribuciones especiales a los que se considera propietarios especialmente beneficiados.

En mérito de la anterior considera el que suscribe que, por evidentes razones urbanísticas y al no oponerse la ley de Haciendas locales a que en estos supuestos se impongan contribuciones especiales, sería adecuada su exigencia". ◆

21-2-97

El Secretari

Restaurant

Gran Via

Noces - Banquets - Comunions
i Bateigs

Informació: Tel. 66 03 17- LLUCMAJOR

CENTRE DE PREPARACIÓ AL PART

Catalina Serra Calafat
(Comare)

**També hi ha servei de
massatges terapèutics**

C/. Rigo, 73 - Tel. 66 24 90

DOLÇ I SALAT

**FRUITS SECS • CONGELATS
POLLASTRES A L'AST**

Plaça d'Espanya, 8 - Tel. 66 24 06 - LLUCMAJOR

PERRUQUERIA

Fina

C/. d'Es Vall, 49 Tel. 66 11 58

FUNERÀRIA

Nostra Senyora de Lluc

A. SASTRE

C/ Revetla 9 i 11.
Tel. 62 01 46 (Santa Maria)

El Sr. Sastre de Santa Maria, gerent de la Funerària Ntra. Sra. de Lluc, ha nomenat un representant per atendre qualsevol servei funerari, per informar sobre els preus, per poder concertar el servei que es desitgi amb antelació i per poder evitar qualsevol sorpresa.

El nostre representant atindrà serveis particulars i de la nostra Companyia d'assegurances les 24 hores.

C/ Ciutat, 127-1r. Tel. 66 18 62

(Llucmajor)

*CAMISETES
XANDALLS*

PLAÇA 18

serigrafia

PLAÇA ESPANYA, 18
07620 LLUCMAJOR (MALLORCA)
TELÈFON 66 04 22

Cartes

100 x 100

- A l'inici d'aquest any 1997 els socis protectors del Club Nàutic de s'Estanyol, ens hem trobat amb la desagradable sorpresa que les nostres quotes s'han vist incrementades en un 100 x 100 de la quantia.

Allò que l'any anterior era una quantitat "anual" de 3.000 ptes. més IVA, actualment s'ha convertit en semestral per la mateixa quantitat. Feta la pregunta corresponent en anar a pagar, se m'ha comunicat que el segon pagament s'hauria d'efectuar durant el mes de juliol del present any.

S'ha de ressenyar que la quota de socis de número és de 3.450 ptes. més IVA. Vista la mínima diferència entre totes dues quotes i tenint en compte la gran diferència de drets entre un i altre tipus de soci en favor dels de número; consider que l'augment és desorbitat.

Una explicació de terrassa de bar que s'ha donat per excusar aquest augment ha estat aquesta: com que el Club té moltes despeses de plets incoats per aquesta gent (va dir "gentussa"), aquesta pujada servirà per pagar aquestes despeses (Ginard dixit).

Segons l'article 12 dels estatuts del Club la figura del soci protector és la següent:

"Són aquelles persones a les quals només els interessa usar el local social i les instal·lacions del Club, els quals també són exempts d'ABONAR CAP QUANTITAT EN CONCEPTE D'ENTRADA.

Per a aquest viatge ens posen unes beasses semblants als socis de número.

Coexistent als components de la junta directiva entre els quals hi ha almenys un advocat, un metge, un director de banc, un mestre d'escola, un venedor d'inodors, etc. no entenc que no hagin vist que per fixar o per modificar les quotes de socis és imprescindible que s'aprovin per l'assemblea general extraordinària d'associats.

Això queda clarament reflectit a l'article 39 dels estatuts. Qui parla d'incompliment d'estatuts?

Per acabar, no us faceu il·lusions, Sr. Socis protectors, no tenim res a fer. O pagar o donar-nos de baixa, perquè com que no disposam ni de veu ni de vot, l'únic camí és el judicial, i això val doblers. El Club disposa de dos milions cinc-cents mil pessetes anuals per a plets que quasi sempre perd, no obstant això, nosaltres no tenim poder adquisitiu per poder atacar per via judicial.

En aquesta ocasió firmaré amb nom i cognoms perquè ja no existeix el risc que m'expedientin. ♦

Joan Ramon Clar

A l'atenció de la directora d'aquesta revista.

Molt lloable la secció d'aquesta revista del mes de Gener "Pes forat des moix". Encara que per a algú no és cap fet extraordinari, ja que hi ha a Lluemajor qui es dedica, de manera anònima i desinteressada des de fa anys a la recollida de les aus extraviades, ferides o perdudes que gràcies a la inestimable col·laboració de la Policia Local i la Guàrdia Civil arriben a les seves mans.

Les aus són remeses al Centre d'acollida de Son Reus. Òlibes, xebel·lins, oronelles, mussols, i d'altres espècies han estat portades al Centre abans esmentat per tal que tinguin cura d'elles.

Tot aquest capítol és per fer veure que el cas del falcó ferit no és únic i aïllat, sinó que s'esdevé constantment. Gràcies al bon civisme d'aquestes persones les malhaurades aus poden tornar a fruit de la llibertat del seu medi.

És veritat que tots, a poc a poc, ens anam tornant més civilitzats i responsables, però no hi serà demés advertir que, en anar a passejar pel bosc, d'excursió per foravila o qualsevol sortida al camp respectem al màxim les normes de bona educació amb els altres éssers vivents: No deixarem fems, sinó que ens els emportarem cap a casa. Respectarem els camins establerts i no en farem de nous (dreceres, etc.) No arrabassarem branques d'arbres ni flors per fer bonic si no en coneixem les espècies. I si trobam un animal ferit o malalt el portarem al local de la Policia Municipal o de la Guàrdia Civil més propera, on s'encarregaran de fer les passes pertinents perquè arribi a bon punt. Gràcies. ♦

J. C.

CENTRE OPTIC EXPOLENT

C/. Sant Cristòfol, 30
Tel. 44 13 74
S'ARENAL

Nota de la Redacció

Recordam als nostres lectors que la publicació d'una carta o similar a la nostra revista implica que ens doneu el vostre nom i D.N.I., encara que després la carta surti signada amb un pseudònim. ♦

SYP

SERVEI I PREU

*Ara que som en temps d'abstinència
us recordam que tenim un gran assortit
de verdures, peix, congelat i llegums*

Agraïm la vostra visita

LA MILLOR BOTIGA DE CADA DIA

C/. Nicolau Taberner, 39 - Tels. 12 06 97 - 12 06 98

TELYCO

LLUCMAJOR

VENTA: TELEFONOS FIJOS, TELEFONOS INALAMBRICOS, CONTESTADORES AUTOMATICOS
TELEFONOS MOVILES, ACCESORIOS, CENTRALITAS, FAX, CABINAS DE MONEDAS

SOLICITUD: LINEAS TELEFONICAS, CAMBIO DE TITULAR, LINEAS MULTISERVICIO, SERVICIO TELEFAX, ETC.

ALQUILER: FAX

RAPARACION: SERVICIO TECNICO TELYCO, SERVICIO OFICIAL, ALCATEL GSM, GSM EN GENERAL,
INSTALACIONES

C/. Antonio Maura, 57 Bajos. - 07620 LLUCMAJOR - Tel. / Fax: 12 10 83

Estudiam la Premsa Forana

J. Obrador - Ll. Salvà
Ll. Carrió - P. Covas
Joan S. Palenzuela - J. Lluïll
F. Torres - M. Gelabert

- Som un grup d'alumnes de l'IES Lluçmajor que estam cursant 3r. de BUP i hem fet un treball sobre la Premsa Forana de Mallorca. Per fer-lo, hem elegit la revista "Lluçmajor de Pinte en Ample" ja que uns quants components del grup som de Lluçmajor.

El que ens ha agradat més són els temes que es tracten, perquè ens ajuden a descobrir coses desconegudes per alguns de nosaltres sobre el nostre municipi.

El títol "De Pinte en Ample" fa referència al fet que és una revista oberta a tothom, que defensa sobretot la nostra llengua, l'ecologia i la llibertat d'expressió.

Ha estat molt interessant fer aquest treball, perquè hem pogut endinsar-nos en el món de les revistes de diversos pobles mallorquins (Campos, Algaida, Montuïri...), que també defensen la nostra llengua i cultura, ja que està vist que molts diaris que es consideren mallorquins no ho fan.

En aquest treball ens hem trobat amb el periodisme més pròxim que tenim, la Premsa Forana, que, tot i ser amateur és una demostració de la nostra cultura, i en gran mesura fer revista és fer país i cap país necessita tant fer-

se com el que pateix invasions lingüístiques i culturals com el nostre. Per tant, aquesta revista no només és una publicació com totes, sinó que és la "nostra" i la representació de les nostres tradicions, cultura i forma de ser. ♦

El CN s'Estanyol expulsa socis que són titulars de llocs d'amarrada

- Primer de tot he de dir que creia que el caciquisme ja havia passat a la història tal com s'havia esdevingut amb la dictadura.

Però és cert que el CN, mogut per motius de venjança i represàlies, té a les entrades al port i al local social, guardes jurats que impedeixen i expulsen de tots dos llocs els socis que estan relacionats amb la "llista negra" que tenen en poder seu, pel simple fet d'haver exigint que la Directiva compleixi els estatuts o per haver estat testimonis en els distints procediments, civils o penals, que se segueixen contra Antoni Ginard.

Són expulsats socis titulars d'amarraments i de la seva embarcació als quals de de l'any passat els guardes jurats impedeixen l'entrada al port amb la qual cosa no poden ni visitar ni tenir cura de la seva barca.

En lloc de tenir a tals professionals per a la vigilància del port i voltants, els paguen tots els mesos els sous per protegir el caciquisme i castigar els expulsats per un expedient sancionador que no és el mateix que un de disciplinari, és a dir, que a l'inici de l'expedient ja se sap quin en serà el resultat.

I no es limiten a les expulsions de socis, sinó que el passat mes varen rebre un tracte semblant residents espanyols que tenen l'embarcació amarrada al mollet de pescadors per la senzilla raó que en defensa dels seus drets es varen oposar a la construcció de l'ampliació i varen acudir als Tribunals i tals drets varen merèixer la seva protecció en entendre que aquesta construcció no es tracta d'un projecte públic sinó que afavoreix interessos particulars en perjudici del mollet.

Aquesta sentència va enfurismar el Club ja que a les passades Festes ja varen celebrar el començament de les obres.

I la ràbia va créixer, en recordar que el President té contracte amb la constructora Ferroviària que li pagarà 70 milions de pessetes en concepte d'indemnització si no efectua l'ampliació, com també els germans Pascual cobraran 4 milions de pessetes pel mateix motiu.

Amb tal obligació, deman: qui pagarà tants milions?

El president Ginard per haver concertat els contractes sense l'aprovació dels propietaris dels llocs d'amarrada, o seran aquests els pagans?

El temps ens ho dirà.

Com també ens dirà la raó per la qual l'Ajuntament entrega cada any alguns cents de milers de pessetes a més de trofeus al Club, quan és mereixedor d'un tracte despreciable a causa de la malícia que l'envolta, perquè no oblidem que tant socis i residents expulsats, tots han nascut i viuen a Lluçmajor.

Tot agraint la publicació d'aquesta carta us saluda. ♦

F. Terrada

20

Viajes
Xaloki, s.a
G.A.T. 687

I ara també al SUPERMERCAT PROHENS de
dilluns a divendres de les 17:30 a les 19:30
hores Tel. 12 01 64 • LLUCMAJOR

ESPECIAL SETMANA
SANTA

Tunis: _____ 62.400.-

Marrakech: _____ 72.500.-

Estambul: _____ 63.500.-

Port Aventura: _____ 33.700.-

Creuer per Cuba
des de 139.900.-

C/ Maria Antònia Salvà, 38
Tel. 44 22 50 • Fax. 44 11 10

S'ARENAL

Xerrades de cafè

Publicitat i brutor incontrolada

Un que escoltava.-

- Ara diuen que l'Ajuntament vol fer un reglament per regular aquests que tiren papers de propaganda per les cases i carrers del poble.

- Idò crec que és una bona mesura, perquè això ja és massa. Cada dia em deixen el portal de la casa ple de papers, entre supermercats, acadèmies per aprendre anglès en deu dies, i altres cases comercials.

- Sí, això s'ha convertit en un bombardeig diari de propaganda.

- Per si no ens bastàs la de la televisió, que cada dos per tres talla els programes i les pel·lícules per anunciar cotxes.

- Com si no n'hi hagués a bastament al nostre poble!

- I per tot arreu de l'illa...

- A més, amb tants de talls televisius, sembla que les pel·lícules estan dividides en parts, com abans del cinema sonor.

- N'hi ha que es queixen que a la televisió donen massa futbol, però almanco no hi ha publicitat en temps del partit...

- Només uns petits retalls on sortegen cent mil pessetes a qui endevinen coses bones d'endevinar, com per exemple, de quin color són les sabates de n'Alfonso, del Betis.

- La meua opinió és que no es pot privar de fer publicitat pels carrers, perquè seria anticonstitucional.

- Tanmateix estam abocats a l'anomenada societat de consum, i si llevam la propaganda i les ofertes, el sistema se'n va per avall.

- Sí, ara tots, a l'hora de comprar, ens movem per les ofertes.

- Fins i tot n'hi ha que, perquè està en oferta, compren coses que no han de mester.

- També és molt fotuda i privadora aquesta propaganda

que envien per correu dient en lletres grosses que has guanyat un milió de pessetes sense haver posat a cap rifa, i quan llegim la lletra menuda, ho hi ha res de res.

- És un engana bojos.

- De tote maneres crec que l'Ajuntament hauria de fer qualque cosa, perquè embruten molt els carrers aquests repartidors de publicitat.

- I llavors els que hem d'agranar som nosaltres.

- Sí, perquè si hem d'esperar els agranadors de l'Ajuntament, podem esperar debades.

- La meua opinió és que aquest problema no té gaire importància, perquè aquesta paperassa pel carrer no fa mal a ningú, i d'altra part no és antihigiènic. Més perillosa és la gran quantitat de vidre de botelles rompudes que hi ha pels carrers on hi ha bars, com a conseqüència de les celebracions de cap de setmana de la jovenalla.

- I no serà per manca de contenidors de vidre...

- No, és per manca de civisme. ♦

ANTÒNIA ISERN

major
net

Perruqueria unisex

C/. MAJOR, 7 • LLUCMAJOR • TEL. 66 13 59

expert

ELÈCTRICA

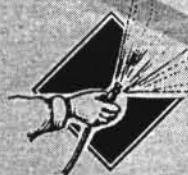
Calafat

Sens dubte te convencerà

INSTAL·LACIONS - SERVEI TÈCNIC - ELECTRODOMÈSTICS
OBJECTES DE REGAL - CLUB DE VIDEO

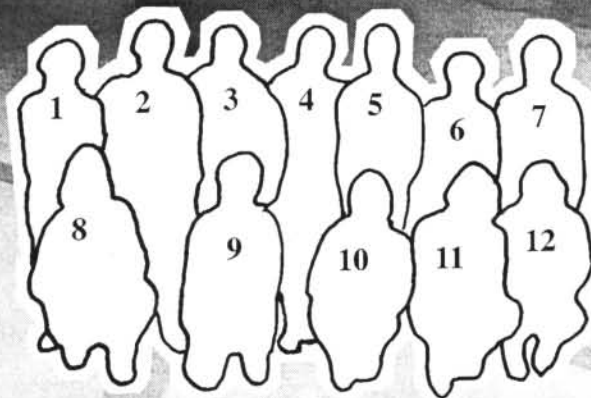
C/. Sa Fira, 3 - Tel. 66 19 01 (Llucmajor)

C/. Nou, 85 - Tel. 65 28 36 (Campos)

Mans a la feina

Col·legi Nostra Senyora de Gràcia

- 1- CÀtalina Sastre
- 2- Bernat Ramon
- 3- Jaume Serra
- 4- Antònia Alemany
- 5- Miquel Valls
- 6- Francisca Bisbal
- 7- Isabel Ferrà
- 8- Joana Maria Tur
- 9- Antònia Isern
- 10- Antònia Riera
- 11- Maria Antònia Vallespir
- 12- Magdalena Ferriol

Foto: Coloma Julià

De noms i de llocs

(XXXIX)

Son Garcies de sa Cabana (IV)

Son Garcies de sa Cabana

C.Calviño
F.Jaume
J.Jaume
A.M. Monserrat
F.Mut
Fotos: C.Julià

Aquest mes continuam amb la recollida toponímica de *Son Garcies*. Per aquest motiu hem entrevistat a en Jaume Caldés i Socias, nascut a *Llucmajor* el dia 16 d'agost de 1944. La conversa amb ell ha estat molt entretinguda ja que és un gran coneixedor d'aquesta zona. Per altra banda, sempre que havíem xerrat amb ell sobre la nostra foravila ens havia demostrat la gran estima que li té.

Què ens podríes dir sobre les

tanques i els sementers de *Son Garcies*?

Els sementers de *Son Garcies* són: *Ses Pedreres Velles de Son Garcies*, *es Camí Vell de Ciutat*, *sa Tanca dels Ametlers Joves*, *sa Tanca dels Ametlers Vells*, *sa Pleta*, *sa Garriga*, *es Planter*, *es Figueral de Moro*, *sa Quintana des Sestadors*, *es Pletó*, *es Turó* i *s'Era*.

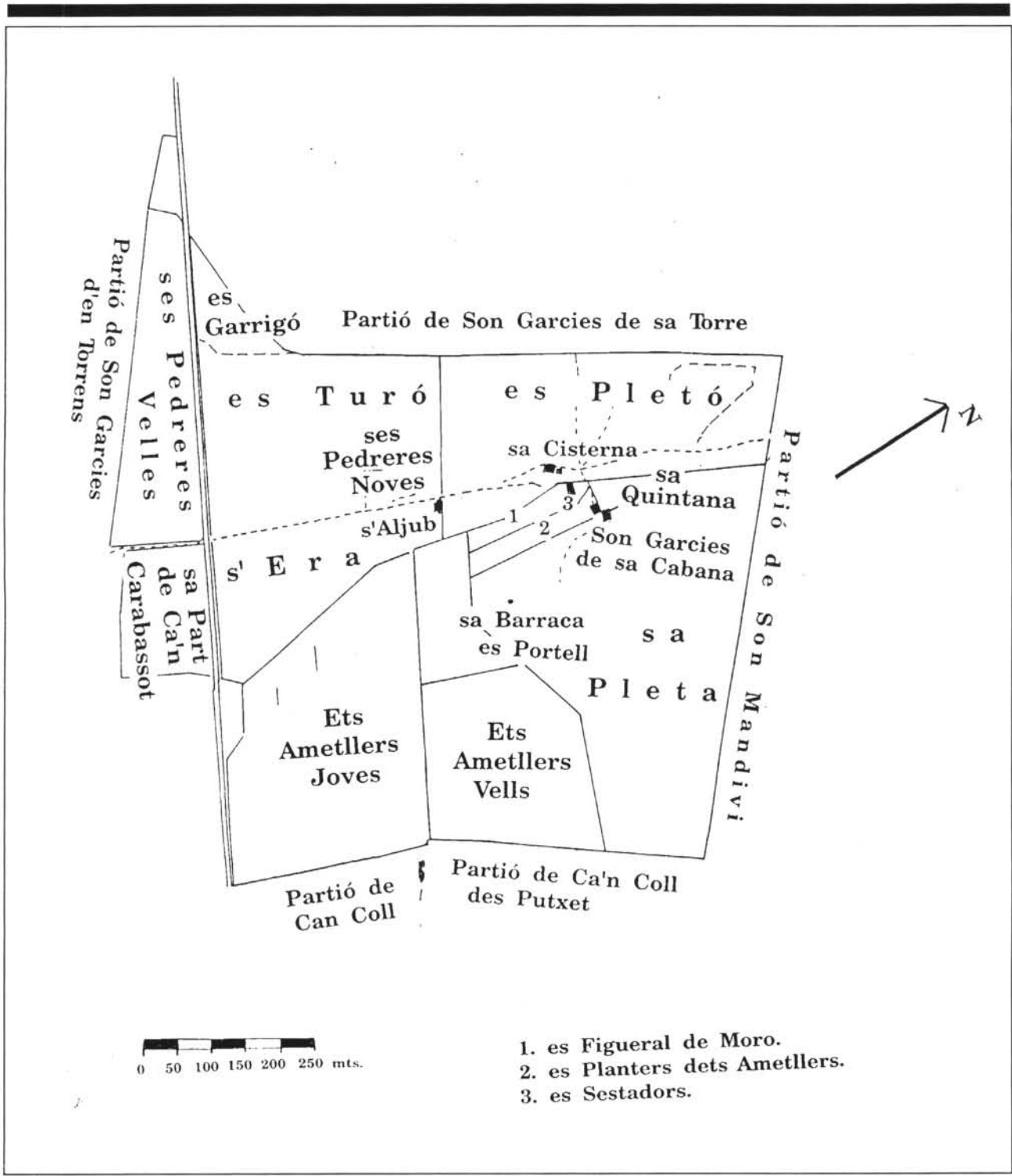
Molts d'aquests noms, que ara acabam d'anomenar són fruit de l'evolució que dins el temps ha tingut cada un d'ells:

A *ses Pedreres Velles de Son Garcies* hi trobam les senyes de l'exploració de marès que hi feren durant molts d'anys. Antigament d'aquesta finca utilitzarem el marès, d'aquest redol, per a la construcció. Dins aquest sementer hi passava es

Camí Vell de Ciutat i quan feren la carretera nova els qui no varen voler cobrar la indemnització reberen el tros de camí vell i el varen poder conrar.

Sa Tanca dels Ametlers Vells, es plena d'ametlers des de fa molts d'anys, el terreny és més gravós i els clots són molt bons de fer; els ametlers no han crescut d'ametles que fan.

Sa Pleta, que té roca a flor de terra, és plena de garriga baixa i té alguns pins, pocs de grossos perquè fa uns anys les cuques i els banyarriquers en feren de les seves, les bosses quasi es tocaven i a les nits d'estiu, quan sorties a prendre la fresca, si escoltaves un poc, només feies sentir "raca-raca-raca" eren els banyarriquers que berenaven d'una soca

TROPICAL

Servei de begudes i menjars de qualitat a bon preu

BAR RESTAURANTE

Avda. Carles V
Tel. 66 11 17

Boutique

C/. Impremta, nº 1 - (Pas d'en Quint)
Tel (971) 72 40 98 - 07001 Palma de Mallorca

de pi.

Com estava la finca a l'època del vostre pare?

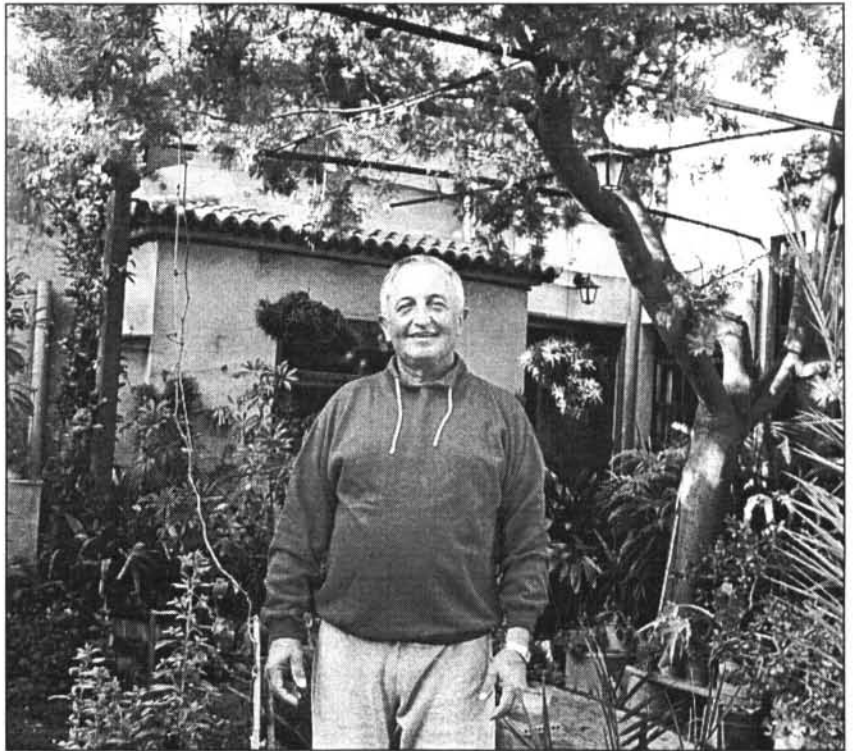
El me deia que tot o quasi tot era garriga d'ullastres, mates i estepes amb trossos de pinar. Les tanques de conreu eren trossos petits envoltats de garriga.

El meu pare va fer una feinada. A la seva època es va treure la major part de garriga d'aquesta possessió. Record que era el temps dels primers tractors, ell va llogar el **tractor de sa Vall**. Era, crec, el més gros que hi havia a *Mallorca* i el llogaven per treure garriga i llaurar fondo amb l'arada grossa. Els trossos de garriga trets es varen convertir en terres conrades i sembrades d'ametlerar. *Sa Tanca dels Ametlers Joves, es Pletó i sa Pleta* són, entre altres, millores que ell va fer. En *es Pletó*, que està xapat per un caminó, vàrem treure garriga i després hi sembràrem garrovers i figueres.

I, mirau com són les coses. El meu pare va treure garriga i va conrear aquelles noves terres del sementer de *sa Pleta*, plenes d'arrels de puig, *des Pletó*, que només té dos dits de terra i després ve el marès i ara feim el contrari, amb subvencions de la Unió Europea, duim a terme un pla de repoblació forestal a algunes d'aquestes tanques. Encara que s'ha de dir que la gestió d'aquest pla no ha estat tan bona com hauria d'èsser.

Com és la terra a Son Garcies?

-La terra és **call vermell**, és prima, aviat arribam al fort i, a trossos, trobam el marès a menys d'un pam de profunditat, però és molt frutera, pequè sempre, any rera any, podem collir anyada encara que faci molt poca saó. Crec que la raó es troba en

Jaume Caldés

el subsòl de tapiot que conserva la humitat i la va donant a les plantes poc a poc. El blat, l'ordi i la civada van bé però és millor com a terra per arbres, els ametlers tenen facilitat d'arrelar i créixer i aviat fan un bon esplet d'ametles.

I el bestiar?

El millor bestiar, per a aquesta terra, és l'ovella. També tenim i hem tingut sempre alguns pores per fer matances i truges de cria.

Quins ametlers va sembrar el vostre pare?

Dins *sa Tanca dels Ametlers Vells*, avui hi podem trobar encara ametlers de raça molt antiga, els "**cabanetes**". És un ametler que es

troba entre el **verdereta i el menó**, la branca queda morta i fa poques tanyades i l'ametla és bona però molt mala de tomar. Aquí, en un principi, devia ésser l'ametler més abundant, però el meu pare sembrà altres races més modernes, **verdertes, pou felanitxer gros i petit** entre d'altres i nosaltres, vista que fruitava molt, vàrem acabar de repoblar, fent proves, amb **jordis, marcona, vivot i guarin**. Ara que la maquinària fa quasi tota la feina de recollida d'ametles, els millors, per la facilitat en què els podem tomar amb la màquina són els **jordis i menons**. Són les races que avui m'agraden més i donen més rendiment.

TALLER MECANICO
NOGUERA
 DEL MOTOR I DE L'AUTOMÒBIL
 Pedro Noguera Enseñat
 AGENT OFICIAL Taller autoritzat

 automòbils

diva motor s.a.
 C/ Ripol, 30 - Tel. 66 22 13

CONSTRUCCIONS

LAMPINO, S. L.
 Especialistes en reestructuració
 de cases antigues
 C/. Nord, 9 - Tels.: 66 04 88 - 66 17 61 - 66 08 38

Hi ha torrents dins *Son Garcies de sa Cabana*?

L'aigua, procuram emmagatzemar-la per a l'estiu. Quan corr, de la part de *Son Mendivil* (v. *Mandivi*), pel camí, cap a la carretera, troba uns quants d'aljubs que va omplint, un rera l'altre. Els aljubs estan fets aprofitant cocons de marès que hem tret; un dels grossos, de quatre-centes o cinc-centes tones, es troba just devora la caseta, aquesta està construïda amb el marès que hi van treure. És la manera d'aprofitar-la millor i poder disfrutar-la a l'estiu. Però, així i tot, encara que l'aigua és duita per la vora del camí per una síquia cap als aljubs, unes quantes vegades és tanta la força en què ve de *Son Mandivil* (v. *Mandivi*) que hem trobat les barreres a la carretera.

Hi ha un torrent que du l'aigua cap als avencs de *Can Borinó* (v. *Burinó*).

Hi ha barraques a *Son Garcies*?

N'hi ha unes quantes. Una de carboner, ben conservada, de planta ovalada o quadrada i just devora una sitja millor dit els seus restes. Els carboners feien feina a aquesta contrada des de molt enrera, aprofitaven tota la llenya que podien, les branques i els tronquets i donaven valor a la possessió, la garriga estava neta de branca morta i mates; els ullastres i les poques alzines que hi havia sempre estaven arreglades. Un carboner que va fer feina a *Son Garcies*, va ésser mestre Antoni "Fontanet", que com a molts d'altres carboners a *Llucmajor*, venia de *Manacor*.

I de les cases, que ens podries dir?

Les cases de *Son Garcies* son l'antiga caseta del garriguer. Tot o quasi tot, com vos he donat a entendre, era garriga baixa amb taques de pinar i algunes alzines. Era la garriga de *Son Garcies de s'Aljub* i en aquesta contrada hi havia la caseta del garriguer; aquesta, ha estat reformada unes quantes vegades, ocupant cada vegada més espai. Va ésser mon pare el qui va començar les reformes que he seguit amb el temps.

Queden alguns restes d'alzinar?

Queda una taca d'alzinar a la part de *Can Borinó* (v. *Burinó*), es una taca petita.

De les pedreres, que ens pots

explicar?

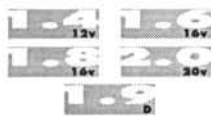
Des de molt enrera eren explotades pel marès, record als Riutort de *s'Arenal* que les tengueren molts d'anys en explotació, treien marès per a la construcció, tot anava a sa Badia, eren els anys del "boom" turístic.

Al redol de *ses Pedreres Noves*, de cada deu proves que fas, una dona bon resultat; avui tenim la sort de fer feina a un d'aquests bons, tot el marès és per a tancar les finques o per a la construcció, quasi sempre rústica.

Vos vull contar un fet que ens va passar amb la pedrera. Crèiem haver

trobat un tros molt bo, tot era marès de picar, del que en Tacó utilitza per fer la feina. Però tenia un "pel" i a mesura que anàvem treient les peces, aquestes es rompien. Va ser un desastre, no en vàrem aprofitar cap. Crec que si haguéssim començat a obrir el tall per l'atre costat s'hagués pogut aprofitar un bon redol de marès per picar.

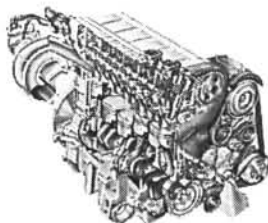
No vos ha de quedar cap dubte, per trobar un bon cocó de marès i poder treure'n el millor s'ha de saber fer-ho, però a més s'ha de dur sort, molta sort. I així i tot, de cada deu, un. ♦

El 2000 20v, es un 5 cilindros con culata de 4 válvulas por cilindro, dos árboles de levas y un árbol de equilibrado contrarrotante, dotado de gestión electrónica del encendido y de la inyección secuencial en fase Bosch Motronic M 2.10, que se situa en lo más alto de la gama. El variador de fase permite el mejor equilibrio entre potencia, par y emisiones, ofreciendo una maniobrabilidad y una flexibilidad de marcha excepcional.

El motor 1900 diesel, robusto y fiable, representa una síntesis equilibrada entre prestaciones y consumos realmente ajustados.

La mecánica del Fiat Bravo tiene como finalidad el máximo nivel de maniobrabilidad y seguridad dinámica. Suspensiones de ruedas independientes. Sistema de frenos de doble circuito cruzado con servofreno y regulador de frenado. El ABS, de serie en el Fiat Bravo

2.0 HGT, se ofrece como opcional en todas las versiones.

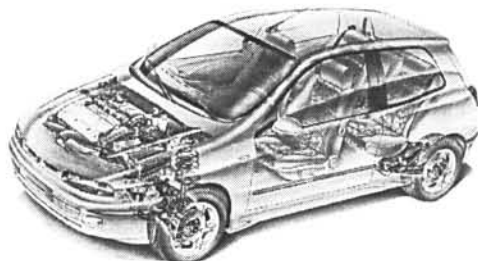
Dirección de cremallera en dos configuraciones distintas: dirección mecánica (en el Fiat Bravo 1.4 S) y dirección asistida con dos reglajes. Más ligera, cuyo objeto principal es el confort, en las motorizaciones 1.6 16v y 1.9 diesel y más sensible y deportiva en las motorizaciones 1.8 16v y 2.0 20v.

El volante y la instrumentación de neto carácter deportivo en el Bravo HGT.

Asiento trasero partido con barra anti-intrusión.

Tercera luz de freno de serie.

Llantas de aleación con neumáticos sobredimensionados + faldones laterales (HGT).

TALLERS
CAÑELLAS - ROTGER

C/. Hispanitat, 19 - Tel. 66 06 47 (Llucmajor)

Maties Salvà i Ros

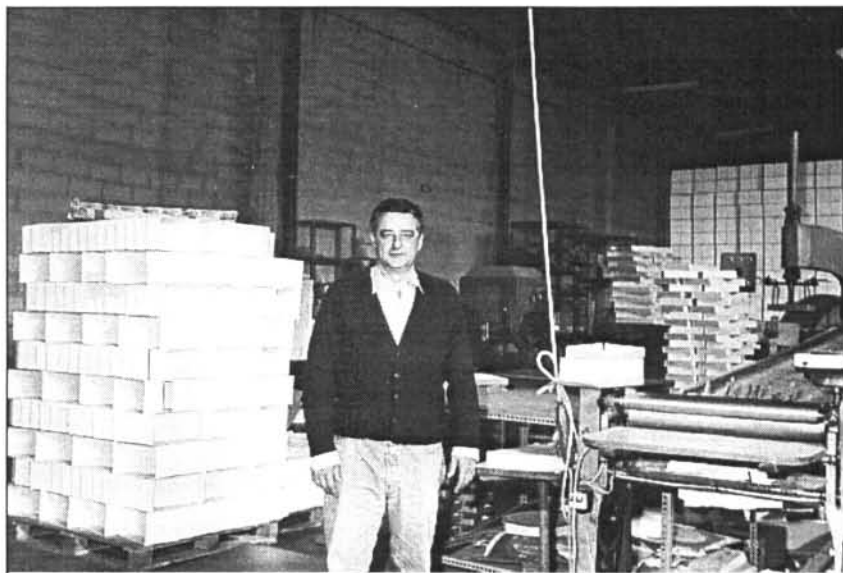
Ignasi Barceló
Celso Calviño
Franc Jaume
Joan Jaume
Fotos: Coloma Julià

Avui ens trobam a la fàbrica de capsas de Lluçmajor, a la zona de la "Ribera" prop del molí, a l'avinguda de Ponent, per a seguir parlant amb en Maties Salvà i Ros de capsas i altres productes de cartó que es fan en aquesta fàbrica. Aquesta indústria ha sabut subsistir dins un període de quasi cent anys, adaptant-se a les noves demandes d'una societat ben distinta de la que va sorgir, i això, avui es d'admirar, quan l'entramat industrial va diluïnt-se i estam restant com a una zona de serveis on ens convertim en intermediaris entre productors i consumidors.

D'on ve el cartó que vosaltres empleau?

El cartó que avui empleam, i el que sempre hem empleat, és cartó reciclat. A Mallorca les planxes de cartó que ens arriben estan fetes de paper o cartó ja utilitzat i sempre hem estat compromesos amb la tasca de la reutilització del cartó que ens sobra. Devora les màquines de tallar les planxes de cartó o cartolina hi ha saques de recollida de restes i una petita premsa, fabricada per Mestre Miquel Pallicer, de fer bales de paper o cartó. Aquest sobrant és enviat una vegada més a la fàbrica de cartó d'on ha sortit per esser una altra vegada reutilitzat.

Vos diré, que fins els anys seixanta, no només recollíem el cartó que ens sobrava sinó que a més compràvem paper i cartó a la menuda, a particulars, per una vegada emmagatzemat en certa quantitat enviar-lo a la fàbrica i d'aquesta manera poder disposar de noves planxes de cartó. Ho fèiem més per obligació moral que econòmica. Recollíem un "cupó", igual que la resta de capsas de Ma-

llorca, per evitar que les dues fàbriques de cartó de Mallorca es vessin obligades a dir - "Eh, "senyores" no tenim per fer cartó i no vos podem servir la vostra comanda". I, com vos dic, era més una obligació moral que res.

El lloc d'on ens arriba aquest cartó és la mateixa Mallorca i també de la Península, sobretot Barcelona.

Ara, de cartó n'hi ha de moltes classes, qualitats, gruïxs, textures... I actualment es fan combinacions de cartó amb altres materials, com són els aluminis o els plàstics.

El color variava un poc, n'hi havia de quasi blanc, obtingut del paper blanc o bé utilitzant el "Cloro" o "l'aigua oxigenada". Però el més comú és el de color gris, és el més fàcil d'obtenir, al poder reutilitzar per a la seva fabricació la major part del paper. Quan són altres colors, aquests s'obtenen mitjançant la utilització de colorants diluïts en aigua.

I si cartons n'hi ha molta varietat, gruix, color, qualitat..., no parlem de "cartoncillos" o cartolines, aquí sí que n'hi ha un grapat.

Quin és el cartó que més utilitzau?

Avui, és el cartó ondulat, aquest cartó té a la part central una làmina de

cartó ondulat i a cada part uns fulls de paper ben aferrats, el número de làmines varia, n'hi ha d'una, dues, tres i quatre làmines, aquest es fabrica mecànicament, però seguint utilitzant l'original, fet de pasta. D'aquest l'empleam per fer, entre altres coses, safates de reposteria.

Abans, ens heu parlat de dues fàbriques de cartó a Mallorca, què ens podríeu dir?

N'hi havia dues, una a Esporles i l'altra al Molinar, prop de Ciutat. A més durant uns anys, quan jo era petit, el concho en Jaume (En Jaume Salvà Rubí), en va tenir una oberta a s'Arenal de Lluçmajor, a la vora del Torrent dels Jueus, en els terrenys que després passaren a ser les cotxeres dels autobusos i que avui, part d'ells han estat comprats per l'Ajuntament per obrir un vial de sortida de s'Arenal pel carrer Sa Marineta. És ha dir, hi va haver uns anys que en funcionaren tres i totes marxaven fabricant cartó reciclat. Però Mallorca, mai ha estat autosuficient i sempre s'ha duit cartó i cartolines de la Península per poder servir totes les comandes, a més, aquestes fàbriques no feien tots els tipus de cartó que ens demanaven els nostres clients.

Com es fabricaba una capsas a

L'època del vostre pare?

A l'època del meu pare, les capsas es feien quasi a mà. Utilitzaven una màquina "circular" que tallava els dos costats i feia uns endits, que és allà on es doblega la capsa, i després girava, es tornava tallar i fer uns altres endits i quedava un quadre en quatre retxes al mig. Després amb una màquina de palanca manual li llevaven els bastos perquè es pogués muntar i a continuació es grapava amb una màquina de pedal. Una vegada acabada la capsa, aquesta era forrada de paper de color; en primer lloc el paper era encolat amb un raspall molt semblant al que avui empen els empaperadors de parets, a continuació l'estenien damunt una taula on col·locaven la capsa i després centraven el paper, començaven a forrar-la procurant que no hi hagués cap rua, aquesta era una de les feines més delicades però el personal tenia molta pràctica i els resultats eren bons. És a dir, en primer lloc es muntava la capsa i després es forrava, i la feina quedava llesta. El paper, la major part de vegades era d'uns colors "estandard", els clients més importants, els qui feien una comanda més nombrosa, solien tenir el seu propi paper distintiu en el que s'havia imprès el nom del fabricant del producte que contenia.

També es feien capsas de capells i les cosien amb fil semi-encerolat i tenien formes rodones, circulars, ovalades... les formes que el producte, en aquest cas el capell, demanava. Jo ja no n'he vistes fer, però si he conegut dones, que han fet feina amb jo, que en feien.

Com va ésser la mecanització d'aquesta empresa?

No va ésser feta amb un dia, ni amb un any... Es va fer a mesura de les necessitats que teníem per poder servir a temps les comandes i amb la qualitat que el client sol·licitava.

Màquines, sempre n'hi va haver, les primeres eren manuals o mogudes per un molí de sang. El meu padrí, va morir d'una descàrrega elèctrica quan col·locava un motor elèctric. Jo he vist un motor elèctric que, gràcies a un embarrat duia cinc o sis màquines, i, també a la meva joventut, molta de la feina es feia amb màquines de palanques, mogudes pels braços, o de pedals, on la força era la de les cames. Va ésser en els anys seixanta quan començarem a introduir les màquines amb motors independents. Aquestes màquines no es varen comprar d'un cop, ens hagués estat quasi impossi-

ble, es compraren a mesura de les nostres necessitats. Avui, encara, no hem acabat aquest procés de mecanització, i això és una cosa que mai no s'acaba si un vol estar al dia i tenir una certa competitivitat.

I, avui, com es fabrica una capsa?

Quina capsa?...

Capses, n'hi ha de molts de tipus, tamany, models, formes, materials...

Cada una d'elles té la seva particular forma de fer-se i el material pot ser o no el mateix.

En primer lloc, darrera una capsa hi ha un disseny. Quan ens arriba una comanda per embalar un nou article, ens posam a estudiar les funcions que ha de complir el contenidor del producte i quina finalitat ha de tenir, aquest pas és molt important i moltes vegades no es veu.

El primer que estudiem és quin tipus de producte ha de contenir, si aquest és feixuc o lleuger, això ens determina si el contenidor ha d'ésser més reforçat o no importa que ho sigui. On s'ha de vendre, s'ha de vendre amb la capsa o s'ha de treure de la capsa per ésser venut al client. El contenidor ha d'anar a un prestatge o pel contrari no hi ha d'anar. Si la capsa ha de servir per emmagatzemar el producte, com és el cas de les capsas de sabates, ha de tenir rigidesa i ha de permetre fer piles. També és important saber si és d'un sol ús, capsas de pizzes, o ha d'ésser utilitzat més d'una vegada, com és el cas de la capsa de sabates que serà oberta unes quantes vegades abans d'ésser venudes i per tant la capsa ha de ser bona d'obrir i el gènere bo de treure i enfonyar, les vegades que faci falta.

L'exemple millor i més conegut és la capsa de sabates, aquest és un producte que degut als desplaçaments que ha de fer el gènere que conté, de la fàbrica de sabates de Lluçmajor, o d'una altra part de Mallorca, ha d'anar a la Península on arribarà a una tenda on serà apilada, per tant la capsa ha de tenir una qualitat acceptable i a més a d'ésser reforçada per aguantar les vegades que la tiraran a terra per oferir el producte al possible client o clients, també ha d'ésser bona d'obrir, treure el producte i tornar a ficar-lo.

Un altre exemple pot ésser la capsas de pizzes, aquest és un producte que només s'utilitza una vegada, s'obri, s'hi col·loca la pizza, es tanca i una vegada recollida pel client el seu contingut es tret i la capsa va al poal del fons, aquí s'acaba la seva utilització i per tant ha de tenir unes característiques distintes a les altres capsas. És una altre enfocament.

El que vull donar a entendre és que cada capsas ha de complir l'objectiu pel que s'ha fabricat i no és el mateix concepte el que utilitzam en cada una de les que fabricam. Unes són per a sabates, altres per a ganivets (fetes amb cartó forrat de paper per fora i tela de llengües per dintre), botelles, copes (que a la vegada serveixen com a expositors del producte i amb el seus colors i disseny capten l'atenció dels clients i els obliguen a mirar el producte que contenen. Hi ha capsas que milloren el producte i ajuden a vendre, i, altres que no ho fan). Altres són d'un sol ús i algunes les reutilitzen (per a reposteria en feim unes de panel de plàstic amb rematxes que es poden rentar i reutilitzar les vegades que faci falta, sempre que es tractin adequada-

EURO - IDIOMAS

Lluçmajor

*Apreneu idiomes amb grups molt
petits amb professors amb experiència
natis i llicenciats*

Acadèmia d'Idiomes
Carrer Rei Jaume II, 48 • Lluçmajor • Tel. 66 11 33

ment).

I una vegada dissenyada la capsas, el model ha d'agradar al client i el preu li ha d'encaixar perquè es transformi en una realitat com a contenidor d'un determinat producte.

Aquí veim que es fa una gran quantitat de capsas. Per què?

Es degut a què som a una illa i això ens obliga a diversificar l'oferta. A la Península hi ha fabricants que només es dediquen a un tipus determinat de model i estan superespecialitzats, a més, poden oferir el seu producte a un preu molt competitiu i difícils de millorar.

Hem parlat de disseny, parlem ara de la fabricació?

Per fabricar una capsas, una vegada dissenyada, els passos que segueix són: la impressió, el troquelat, el muntatge i els acabats. En cada una d'aquestes fases utilitzam una determinada maquinària:

La màquina d'imprimir és la primera, empra clixés de fotopolímero, el sistema és el flessogràfic i utilitza

colorants, picmets, diluïts amb aigua. La que tenim pot donar tres colors distints a una mateixa passada, difícilment els passam més d'una vegada per aquesta màquina ja que la làmina de cartó seria molt mala de centrar per segona vegada.

Una vegada impresa la làmina de cartó, aquesta passa a ser troquelada amb una o altra maquinària segons el nombre que se n'ha de fer.

Per fer els tiratges poc nombrosos utilitzam una "circular". És el mateix tipus de màquina que va esser utilitzada pel meu pare, però actualment, té un motor elèctric independent i està perfeccionada, devora aquesta màquina n'hi una de grapar, per fer la capsas una vegada troquelada i fets els endints. De totes formes no pot fer més que línies rectes.

Les màquines de troquelar, són més ràpides que la circular i ja poden fer línies corbes i rectes. La troquelada du un model fet damunt "tablero" per fleges d'acer de tall i endints, cada model correspon a un determinat

tipus de capsas i de models en tenim un quants. La màquina ha d'anar ben ajustada perquè el tall es fa acer damunt acer i una petita variació rompia el model.

Prop de les troqueladores es troba la petita premsa de restes de cartó feta a Can Pallicer i les saques per emmagatzemar-lo.

Una vegada troquelat es fa el muntatge i a continuació es grapa, a la màquina grapadora, s'encola i aferra, o se fa un termosoldadura, també utilitzam resines.

I finalment, si cal, es forren de paper o d'un altre material. Les de sabates quasi sempre van forrades i aquestes feina la fa una màquina.

Una vegada acabat el procés ja pot esser recollida pel client.

Quina és la tendència actual?

Actualment hi ha una gran sensibilitat cap a la reutilització dels productes i el reciclatge dels sobrants, el país capdavanter en aquests conceptes és Alemanya, on la legislació els obliga a fer el possible per no perjudicar el medi ambient. Crec que aquest concepte de reutilització i reciclatge el tenim, aquí, ben assumit. Tots els llucmajorers segurament tenen record que a la fàbrica del carrer de Sant Miquel compràvem paper per esser utilitzat per fer pasta de cartó i avui, com vos he dit abans, encara recollim les sobres i les duim a la fàbrica de cartons.

Ara bé, actualment utilitzam, cada vegada més, uns materials que són una combinació de dues o més matèries primeres, i és aquesta combinació la que moltes vegades no es pot reciclar així com cal, ja que aquests productes no lliguen amb la pasta de paper. ♦

**NUEVO OPEL
CORSA
¡MI COCHE!**

**AUTOMÒBILS
LLUCMAJOR S.L.**

Ronda de Ponent, 30 - Tel. 66 06 24 (Llucmajor)

Testimonis documentals de la nostra història

DICCIONARI

MALLORQUI-CASTELLA,

Y

EL PRIMER QUE SE HA DONAD A LLUM,

COMPOST

PER DON PERE ANTONI FIGUERA

FRANCISCANO ESCLAUSTRAD.

PALMA.

IMPRESA Y LLIBRERIA DE ESTEVA TRIAS.

AÑY 1840.

**Sebastià Cardell i Tomàs
Bartomeu Font i Obrador**

La documentació és la font primordial de la història. Els nostres Arxius Històrics del Regne de Mallorca, Diocesa de Mallorca i Capítular de la Seu de Mallorca, a més del de l'Ajuntament, del Parroquial de Llucmajor i el del Jutjat de Pau, etc. en són plens dels innumbrables testimonis històrics que s'ofereixen a l'anàlisi i estudi del nostre passat.

Ens proposam donar a conèixer un bon nombre de documents històrics de diverses èpoques, temes i personatges per tal de contribuir a la seva difusió popular.

(I) 150è aniversari del traspàs de Pere Antoni Figuera i Thomàs autor del Diccionari Mallorquí-Castellà (1840)

El dia 16 d'aquest mes es complirà el 150è aniversari del traspàs del llucmajorer P. Figuera (16-III-1847), autor de l'esmentat diccionari mallorquí-castellà. Per això ens ha semblat escaient de publicar un resum d'aquest treball que forma part de la Història de Llucmajor del Dr. Bartomeu Font -volum VI-.

Pere Antoni Ignasi Figuera i Thomàs era fill d'Antoni Figuera i de Joana Thomàs i va néixer a Llucmajor el dia 23-12 a les 10 de la tarda de 1772 i batejat a la Parròquia de Sant Miquel de Llucmajor el 24-12-1772 pel vicari Jaume Sbert. Els padrins de fonts foren Francesc Garau i Sebas-

31

CARNISSERIA □ XARCUTERIA

**ZANOQUERA
GARCIA**

Plaça Espanya, 62 - Tel. 66 13 02 • LLUCMAJOR (Mallorca)

LLENCERIA

Llaços i Botons

MERCERIA

COSMETICA

PERFUMERIA

REGALS

ROBA INTERIOR

Infants, home i dona

C/. Major, 101 - Tel. 12 01 34 - C/. Convent, 34 - Tel. 66 23 33
(Llucmajor)

tiana i morí a la Ciutat el 1847. (APLL, Baptismes nº 3 (1771-1777), partida 80, 12 v.).

Podem suposar que va aprendre les primeres lletres al convent de Sant Bonaventura de la seva ciutat natal i que la seva vocació religiosa el duria a ordenar-se sacerdot.

L'exclaustració de Mendizábal de 1835 -el franciscà tenia aleshores 63 anys- l'obligà, com a tants d'altres religiosos, a abandonar la vida claustral.

Fruit de la seva passió per la lingüística, i aprofitant els materials lexicogràfics dialectals recollits i abundantment exemplificades les accepcions amb les seves equivalències castellanes quasi sempre, va esser la publicació del seu Diccionari mallorquí-castellà l'any 1840, és a dir, quan ja havia complert els 68 anys i 7 abans del seu traspàs.

Tal volta la manca de salut i la vista ja deficient és el motiu que, segons les seves mateixes paraules al próleg del llibre, "l'impossibilitat el pit i la vista per a corregir-lo i augmentar-lo".

El Diccionari és prou voluminós: 35X25 cm., amb un total de 626 pàgines. Va precedit de "Dues paraules de l'autor al lector" i "Algunes notes".

Entre els intel·lectuals d'aleshores, per exemple en Jaume Pujol, continuava la predilecció bajocera pel castellà, però el nostre compatriota no se n'encomenà del seu pessimisme, i publicà l'any 1840, com ja hem esmentat abans, el seu Diccionari mallorquí-castellà i en una de les seves notes diu "com jo no he fet el diccionari per a los savis, he escrits los termes mallorquins així com se pronuncien vui en dia segons lo estil familiar". No ens hem d'estranyar, doncs, si hi usa els dos articles: el salat, el literari i

*celestialidad, ni a persona alguna, de que en el
corazon lo selvo, y presmoderada sustitucion en
car y modo al Sr. Don Juan Dorigu y Desp
su forma, ab iguales o multiples facultades.
Ninguna es la mia u.terina u.terina u.terina
revoquant. M. En cuyo testimonio en esta Ciudad
Yalme a los diez, once y diez presobales, a
aliqua el Sr. Don testador y feroz de propio que
allent presenty per testimonio y per boca sua
pregado y requerido D. Mateu Rovad. D. Valde
lano Pue y D. Yferrara Ferrandez vivient de en
Ciudad, y ya el testador receptor que tambien
sit se rebot el present testamento; De tot lo
y de bucardo Moltos a precencia de los testam
en el acto de la vida coligudano, done fe:
Pere-Antoni Figuera, pre.*

l'antic lo.

Divideix el seu diccionari en tres parts: la primera, el diccionari pròpiament dit, abraça des de la pàgina 9 fins a la 597. És abundosa en modismes i locucions i hi apareix el terme usat.

Sota aquest aspecte, doncs, s'hi pot aprendre encara avui, moltes i moltes coses si se'n fa una lectura seriosa.

La segona part l'encapçala un apèndix que porta per títol: "Col·lecció de vários adágis mollarquins-espanyols/posáds per la priméra sílaba ab que comensam, /y de una ó altra frase".

Aquest aplec de refranys ocupa les pàgines 598-614 amb un total de 760, xifra gens menyspreable per al lector.

La tercera i última part, planes

615-626, es titula: "Diccionaret/de/térmes mallorquins anticuáds ó que ja no se usan./compóst per N. Para enténdrer el célebre poeta llemosí: Ausias Márch".

Aquest títol és digne de remarcar, com diu J. Massot i Muntaner: Ausias March no és considerat "valencià", sinó "llemosí" i la seva llengua és anomenada "mallorquí".

El 1859 fou publicat un Diccionari manual o Vocabulario completo mallorquí-castellano por Unos amigos (Palma, Imprenta de la V. de Villalonga), els autor del qual no han estat identificats encara i ho fan precisament perquè la edició del Diccionari de D. Pere Antoni Figuera s'havia exhaurit després de 19 anys de la seva aparició, la qual cosa palesa la importància que els intel·lectuals d'aquell temps li concediren. ♦

CLINICA DENTAL

Dr. Ll. Galmés Ferrer

HORARI:

Dilluns, dimecres i divendres (9 a 14)

Dimarts (9 a 13 i 17 a 19). Dijous (9 a 13)

Divendres horabaixa (16'30 a 20h)

Carrer Major, 77 - Tel. 66 20 17 - LLUCMAJOR

SPORTS

ca'n salom

Sabates

Infantil i juvenil

(Talles 18-40)

C/. Músic Joan Xamena, 12 • Tel. 66 14 84 • (Llucmajor)

Sa penya d'es falcó

- El Sr. Rabasco és un home que ha fet de la política el seu modus vivendi però amb dignitat. Els doblers que se'n duu per menjar els guanya fent molta feina, sobretot en la preparació de les seves intervencions a la trona televisiva dels plenis del nostre insolent Ajuntament. No és com altres que, a més de no tenir facilitat de paraula, improvisen. El líder d'"ASI contigo", a cada pleni, porta una quinzena de folis que, sigui oportú o no, es parli del que es parli, en tocar-li el torn els fa empassolar al públic. La intervenció sol anar acompanyada de cites històriques, bíbliques, anècdotes, gesticulacions... En una paraula, com Sant Vicenç Ferrer.

El pleni es converteix en una espècie de judici a l'estil de Perry Mason on al final Rabasco tracta de dur a la cadira elèctrica tothom que

no pensa com ell, sota la mirada còmplice del jutge Gaspar.

- A més de 2 anys vista de les eleccions, la rumorologia ja es posa en marxa i es parla, entre bastidors, de preocupacions i de possibilitats per a gaudir de cadira a la propera legislatura, i d'estratègies per tal de recuperar posicions i possessions perdudes.

Aquesta operació de "Reconquesta", liderada per l'home fort (vull dir amb poder real), la batlessa de Calvià, es barregen moltes possibilitats, entre elles que els membres del sector oficialista que governaren Palma i Lluçmajor tornin a la palestra per recuperar els territoris envaïts pels malvats sarrains.

L'únic problema que hi ha és que

si no posen més cadires, i de batlia no n'hi ha més que una, a cada poble els que ara treballen, a les verdes, no hi seran a l'hora de la collita.

- El Club Nàutic de s'Arenal ha enviat als socis un magnífic calendari en el qual es veuen fotos de barques en competició. Algunes de vela llatina, tan pròpia de la Mediterrània, i per tant de Mallorca. És una llàstima que aquestes fotos vagin acompanyades dels noms dels dies i dels mesos només en castellà, anglès, alemany i francès. Faltes de sensibilitat com aquesta són les que fan que els mallorquins ens sentim externs a ca nostra. ♦

BARTOMEU JAUME NADAL, S.A.

Ronda Migjorn, s/n - Tels. 66 01 40 i 66 00 41

Espports

CD Espanya

Infantils I Regional Grup A

M. Reynés

Fotos: **J. Quintana**

Benjamí de Futbol 7

Espanya, 4- Cala D'or, 6
Llucmajor, 2- Espanya, 3
Espanya, 4- Porreres, 1

Alevín de Futbol 7

Espanya, 3- S'Arenal, 4
Calvià, 5- Espanya, 0
Colònia, 18- Espanya, 0
Espanya, 5- Ply Calvià, 9
Sta. Ponça, 8- Espanya, 2

Alevín de Futbol 11

Espanya At., 2- Génova, 3
Cide, 1- Espanya At., 2
Espanya At., 0- Mallorca, 1
Espanya At., 0- La Victòria, 1

Infantils II

Espanya At., 4- Barracar, 0

Manacor, 5- Espanya At., 1

Espanya At., 2- Santanyí, 1

Infantils II

Escolar, 0- Espanya, 3
Espanya, 5- Poblense, 4
Can Picafort, 0- Espanya, 4
Espanya, 4- Porto Cristo, 1

Juvenils

Espanya, 5- S'Horta, 1
Sóller, 1- Espanya, 1
Espanya, 2- Margalidà, 4
Can Picafort, 5- Espanya, 0

Preferent

Espanya, 3- Santanyí, 0
S'Arracó, 2- Espanya, 3
Espanya, 3- Calvià, 0
Montaura, 1- Espanya, 1
Espanya, 0- La Unió, 0 ♦

Juvenils II Regional Grup A

Cadettes CD Espanya

L'ascens és possible

Jaume.-
Foto: C.Font.-

- A falta de tres dos partits per acabar la lliga, els Cadettes del CD Espanya de Lluçmajor van classificats en segon lloc de la taula i això significa que si es guanyen aquests dos propers partits (Santanyí i Olímpic) ascendiran a 1a.

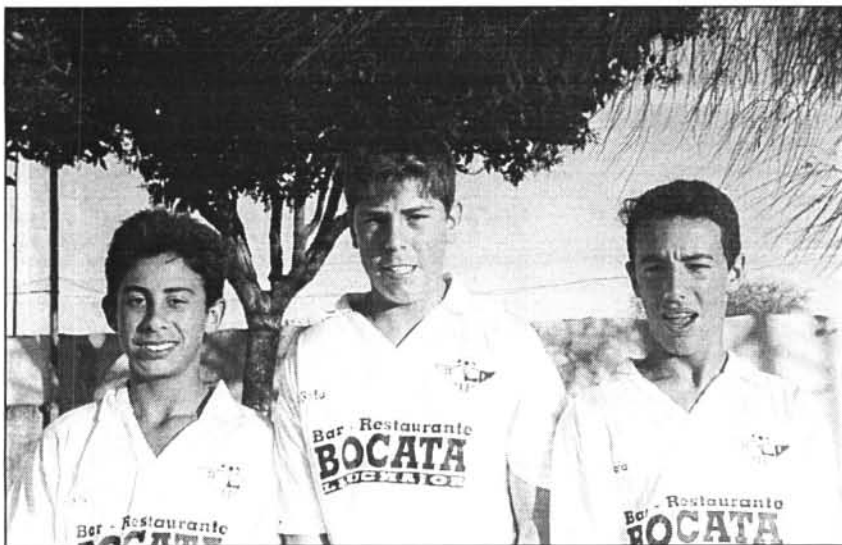
Després d'una primera volta molt desafortunada a camp contrari (recordem que només a Algaida es va puntuar) aquesta segona ha tengut un tarannà ben diferent ja que no s'ha perdut cap partit i la cosa ha canviat ben positivament, ja que d'un sisè lloc s'han pujat esglaons fins arribar al segon classificat, com hem dit més amunt. Ara falta esperar aquests dos partits restants i confiar que els cadettes entrenats per M. Terrassa i J. Manresa demostrin que l'ascens no només és possible sinó real. Endavant i coratge!

Aquests són els darrers resultats de què tenim notícia:

Diumenge, dia 16 de febrer: CD Espanya, 2- Algaida, 1. Els gols espanyistes marcats pel davanter Sebastià Canyelles.

Dissabte, dia 22 de febrer: Montuiri, 1- CD Espanya, 3, amb gols de Rafel Ramos i B. Manresa (2).

Diumenge, dia 2 de març: CD Espanya, 4- CD Margalidà, 1. Gols espanyistes de Llorenç Garí (2), B. Manresa i S. Canyelles. Aquest partit va acabar amb l'expulsió del 10 de Santa Margalida, amb targes grogues a S. Cladera i a G. Roig i amb una actuació arbitral pèssima. ♦

B. Pastor, M. Sánchez i R. Secilla

Miquel Mas

Necrològiques

El passat dia 29 de febrer, a l'edat de 88 anys, va morir en Miquel Mas Caldés (Q.D.P.).

Miquel Mas ("Es Galleter"), molt conegut i apreciat al nostre poble, va ser un dels fundadors integrants del primer equip de Lluçmajor, l'any 1923, que va estar format pels següents jugadors, també ja difunts: S. Salvà, M. Canyelles, J. Julià, J. Vidal, M. Fluxà, R. Ginard, M. Oliver, MIQUEL MAS, A. Salvà, Ll. Salvà i J. Font.

També va morir el passat mes de febrer en Julià Puig Oliver (Q.D.P.). J. Puig va ser president del CD Espanya durant els anys 1954 al 58, durant els quals l'Espanya va ascendir per primera vegada a la categoria de III Nacional, en realitzar una excel·lent campanya i moment en què el Club va arribar a tenir més de vuit-cents socis. ♦

35

Foto
Elar

Reportatges 36 anys al
Fotos carnet, etc. seu servei

C/. Nou, 8 - Tel. 66 06 32 (Lluçmajor)

PERRUQUERIA
PUIGSERVER

Amb motiu del 25^è aniversari,
la perruqueria de les germanes Puigserver
us desitja unes Bones Fires

C/. Orient, 8 - Tels. 66 20 08 - 66 11 12 - 64 05 14

Bàsquet.- Equip Pre-Mini - 96-97

Bàsquet

Club Joventut Llucmajor

Entrenats per Marc Soler,
els Pre-Mini

36

Guillem Oliver
Foto: C. Julià

El Club Llucmajor Joventut, amb el patrocini de la Conselleria d'Educació i Esports ha absorbit la secció que se denominava esport escolar.

Alguns que ja començaren a jugar l'any passat i d'altres que són de l'escola de bàsquet, s'ha format el pre-mini amb nins i nines de 8 i 9 anys.

En Marc ens ho explica. Hi ha entrenament els dilluns i el divendres; el dimecres hi ha partit. Els partits que es juguen formen part de l'aprenentatge, no fan competició; ells saben que han guanyat o han perdut però no hi ha classificació. Formen un sol grup en tota l'illa de Mallorca.

En Marc és aquesta figura pacífica i amigable que ins-

pira tota la confiança als nins, els quals s'esforçen per tal de fer-ho el millor possible. I continua explicant-mos, que no poden fer res quan a preparació física perquè els cossos d'aquests infants són massa febles i no volen que s'esforcin encara que la seva voluntat és de jugar tot el partit sencer si els deixassin. Són molt nins i sempre els han de frenar perquè sinó quedarien esclatats.

La nostra feina, diu en Marc, és aconseguir que els nins dominin la pilota, que sabin controlar-la perfectament. Dins la categoria de pre-mini és el màxim que podem demanar, el demés ja pertany a categories superiors i en tenir l'edat adequada ja ho aniran aprenent. De moment s'hi apliquen molt i en proporció als altres equips que hem vist, són dels millors; realment han guanyat més partits que no pas han perdut; si hi hagués classificació, diríem que anam dels primers.

En total contam amb dotze jugadors i jugadores. Els qui apareixen a la foto amb el seu amic-entrenador són: Cati, Miquel Amer, Xisco Salvà, Xavi, Tomeu Gual, Mateu Roser, Noelia, Rosa Oliver, Esteve Cicerol, Toni, Adrià i Esteve Roca, hi falten Carla i M.Mar. ♦

Atletisme

Dos llucmajorers, campions de Balears de Cros

G.Oliver

El passat dia 16 a Eivissa se va córrer el campionat de Balears en la modalitat de cros.

En la Categoria Juvenil foren campions en Jaume Quetglas i n'Aina Maria Monserrat, corresponent un al Club Atletisme Inca, masculí, i l'altra al Club Colonya Pollença, femení.

Ambdós han seguit aquests darrers anys una trajectòria bastant exitosa, fruit de la seva constància en els entrenaments.

El dia 2 d'aquest mes han corregut a Madrid i han quedat, del campionat d'Espanya, en els llocs 45 n'Aina Maria i en el 73 en Jaume. Ells se'n dolien i pensen que és un pobre resultat aquesta col.locació dins de cent-vint participants.

L'enhorabona a tots-dos i esperem que a la propera hi haurà més sort. ♦

CLÀSSICS • NOVETATS • IMPORTACIÓ

Teixits Llevant

Atenció Especial als Llucmajorers

Plaça Barcelona, 2 (zona Es Forti)
Tel.: 45 70 78 • PALMA

Aina Maria
Monserrat Jaume

Cristina Mataró, Campiona Juvenil de Balears

Guillem Oliver

És molt aplicada als estudis, cursa segon de BUP al col·legi de Sant Gaietà, i encara li queda temps per fer moltes altres coses perquè el seu dinamisme i el seu somriure són molt amples. Ens diu que li agrada fer de tot, però el que més és llegir i fer gimnàstica (aeròbic, step...). El mes d'abril complirà setze anys.

Hem volgut fer-li algunes preguntes per sobre un poc més d'ella i de tennis taula i ens ha contestat molt amablement.

- Ens vols explicar aquest títol aconseguit?

- L'any passat vaig quedar campiona de Balears per equips i individual, 6a d'Espanya per equips i 13a per individual, aquest any vaig anar a València per classificar-me per anar al TOP 30 d'Espanya Juvenil i vaig quedar 8a, per tant vaig anar a Múrcia a jugar-lo; allà no vaig tenir molta sort i encara no han enviat les posicions perquè no va per com quedés, sinó per punts.

- A quina edat t'iniciaries?

- Vaig començar a jugar quan tenia 11 anys i no va ser sinó perquè com que quedava a dinar a l'escola als migdies m'avorria m'hi vaig apuntar a l'escola.

- La preparació, és molt sacrificada? El divertiment i la satisfacció del triomf te compensen? Quines qualitats es requereixen per ser una bona jugadora de tennis taula?

- En teoria, per ser una bona jugadora, t'has de preparar físicament bastant, perquè el tennis taula encara que no ho pareix, sí es juga bé i amb una mica de nivell és un sport molt cansat. Al club de l'escola no en feiem de preparació física, però al club que jug ara sí; i el no haver-ne feta abans fa que el meu joc de segons quines bandes sia poc ortodoxe.

Sí que compensa, perquè jo només jug per passar-m'ho bé, i com que disfrut jugant hi pos més interès, per tant els resultats vénen quasi tot sols.

No n'hi ha cap d'especial, un poc d'agilitat i rapidesa de cames, però sobretot sacrifici i poca peresa.

- Què aconsellaries als joves que vulguin començar a jugar?

- Que s'ho agafin amb calma i que com més en sàben més es diverteixen de jugar. Al principi costa i és un poc avorrit (per a mi ho va ser, quasi ho vaig deixar), però a mesura que n'aprens et va enganxant més; és com una droga, quan començ no ho puc deixar.

- Vols dir alguna cosa més?

-Sí, vull dir que la gent que li agrada s'hauria d'esforçar per fer un equip i apuntar-se a les lligues comarcals que són noves d'enguany.

Moltes gràcies, Cristina, per la teva amabilitat i la teva simpatia. ♦

Cristina Mataró Tomàs

Joan Jaume

Una de falcons:

En aquest mes de febrer el Club Columbòfil Lluçmajorer ha entrat de ple amb la temporada de curses, però no ha deixat de banda els entrenaments que amb les seves aus ve realitzant des de diversos punts de la nostra geografia illenca per a la seva posta a punt.

S'han duit a terme quatre amollades des de l'illa veïna i com va essent habitual entre nosaltres creim que les pèrdues de coloms són més nombroses que mai. Ja hem començat a donar culpes a tothom i a cercar caps de turc. El que va millor és donar la culpa al temps, als directius que tenen la responsabilitat de donar l'ordre d'amollada, als comboiers que no les cuiden com cal degut a la forma en què se'n van, i, com no, als nostres grans enemics els falcons. I no ens deixam de banda, no vos ho cregueu, també n'hi ha per a nosaltres, que si tenim massa coloms, sabem que la superpoblació és un dels enemics més mal de vèncer, que si hem introduït nous coloms a la cria sense saber d'on surten, només pel fet que vénen de l'estranger, que no hem donat l'entrenament adequat i que els qui ara es perden ja els havíem d'haver perdut fent més amollades individualitzades o bé havíem d'haver-les fetes encara més multitudinàries en les que hi haguessin pres part tres o quatre clubs a la vegada...

I seguim perdent coloms, més coloms que fa deu o quinze anys, i no és allò de "els temps passats sempre són millors" o "només es recorda el que agrada"... sinó que és una realitat de la que podem donar fe mitjançant la documentació que cada un de nosaltres té, dels registres de coloms que duim any rera any, i que en aquests dies només feim mirar una i una altra vegada.

I quan ens reunim al local social "Bar Pou" o al local d'"enjaule" analitzam els factors que influeixen amb les pèrdues i eliminam aquells que ja hi eren o que han canviat de forma positiva. El temps, més o manco és el mateix, estadísticament parlant i sinó que ho demanin a un climatòleg. Els comboiers que tenen cura de les aus i els directius que tenen la responsabilitat de donar l'ordre d'amollar, també en tenen a la cursa i són els més interessats en que vagi d'allò millor, i sí en coneixeu cap que vos conti el calvari que va passar la setmana després de l'amollada d'Alacant de la temporada passada i tindreu una idea clara del perquè són els més interessats. El sistema de viatjar, amb els contenidors o amb les plataformes, és millor i només una minoria el critica caparrudament i moltes vegades sense arguments. La manera d'entrenar no ha canviat gaire, seguim amb els mateixos punts d'amollada any rera any i quan creim fer una cosa nova en surt un que ens recorda que fa anys ho férem. Però a la fi arribam a uns factors que sí han canviat. Avui viatjam amb un major nombre de coloms i tenim la major part de colomers amb problemes de superpoblació (que després se soluciona dràsticament a la temporada de curses) i per arribar a aquest nombre de coloms introduïm any rera any coloms als quadres reproductors que moltes vegades no han estat prou seleccionats, i a més a molts de nosaltres ens manca dur a terme un seguit d'amollades individualitzades amb dues finalitats, evitar l'amoltonament i per donar coratge als coloms joves. Aquests dos factors, la superpoblació i l'entrenament, ca-

da un de nosaltres n'ha de donar la solució que cregui més convenient. Però, hi ha, encara, un factor que ha canviat i que no està en les nostres mans capgirar-lo, és l'augment del nombre de falcons i altres aus rapinyaires en el cel de les Illes, sobretot falcons, pel que fa referència a nosaltres, el GOB públicament va reconèixer el tenir-ne censades 800 parelles, i això vol dir que n'hi ha més, a l'illa de Mallorca. Tots els que miram les aus volar, quan tenim l'ocasió de veure aquest senyor del cel quedam bocabadats per la seva elegància i sobretot per a la rapidesa i precisió del seu atac i quan llegim els seus costums i hàbits descrits per un ornitòleg ens adonam que la seva alimentació, en més d'un 98% són aus i d'aquestes la major part són de tamany mitjà, com són els coloms, i que la majoria d'aquests falcons habiten a llocs obligats de pas per a les aus migratòries que són una presa més assequible degut a l'esgotament en què arriben a les nostres costes.

I és aquest coneixement dels costums i hàbits el que ens dona a conèixer el factor que més ens afecta, avui, a la colomòfila. Pels falcons, els nostres coloms, són aus migratòries que setmana rera setmana arriben esgotades a les costes, desitjoses d'arribar a casa, i que representen l'aliment més assequible degut a la seva indefensió. I no estam parlant que són els millors els que sobreviuen i que això és selecció natural, en tota seguretat els millors, els primers en arribar als penyassegats o a les platges, són els que han de mantenir una lluita més desigual, ells estan cansats del viatge de tornada i els seus contraris només han fet sortir de les seves talaies quan amb la seva prodigiosa vista han afinat a la llunyania l'esbartet que s'acostava, i no només és el colom que els serveix d'aliment, o el que queda ferit després d'una fallida, també són víctimes aquells que retgirats davant tan sorprenent atac tornen a endinsar-se a la mar on acabaran els seus darrers alens.

Són desastroses pèrdues, setmana

rera setmana, les que en el fons tenen la culpa dels altres dos factors, abans esmentats. Tenim més coloms per poder mantenir els mateixos resultats que fa quinze o vint anys i això ens dificulta un entrenament individualitzat dels nostres atletes.

Molts dels colomòfils es demanen si la llei que protegeix aquestes rapinyaires, avui, en detriment de les nostres aus és justa o caldria modificar-la. Es demanen si és lícit defensar amb l'escopeta l'esbart davant l'atac del tradicional enemic. Es demanen...

La meua opinió és que la llei s'ha de mantenir com està, s'ha de seguir protegint la natura i donar-la en herència als nostres descendents, i si és possible, millor del que es troba avui, i, la violència, l'escopeta, no és la solució al problema. La solució ha de cercar-la conjuntament colomòfils i GOB, tenint sempre present que tant per a uns com per als altres la nostra curolla són les aus.

Un primer punt a estudiar, conjuntament, seria la necessitat de territori que té una parella de falcons a les nostres latituds, per poder determinar el nombre ideal de falcons que hi pot haver. El segon punt seria fer-ne un recompte, per determinar si la superfície disponible està en relació a la densitat. I després sabríem si cal prendre mesures, sempre dins de la legalitat, i no esperar a tenir un problema com va ésser i és el de les gavines (que s'està solucionant amb mesures dràstiques i que, possiblement, tenia altres solucions si s'hagués detectat abans). O pel contrari el que feim els colomòfils quan parlam de falcons és "fer volar coloms" i no ficar el dit dins la nafra cercant la raó del nostre endarreriment.

Esper un ornitòleg o biòleg que ens informi del primer punt, amb la màxima documentació possible, gràcies.

Les classificacions de les quatre primeres curses d'Eivissa:

I.

- 1.- Bernat Bonet
- 2.- Joan A. Agullo
- 3.- Joan Jaume

II.

- 1.- Joan Amer
- 2.- Francisco Rosselló
- 3.- Julià Monserrat

III.

- 1.- Francisco Rosselló
- 2.- Jeroni Tomàs
- 3.- Julià Monserrat

IV.

- 1.- Joan A. Agullo
- 2.- Joan Janer
- 3.- Bartomeu Barceló

Puntuació per grups:

Grup A: 148 punts

Julià Monserrat
Gil Garau
Llorenç Tomàs Sastre
Xim Janer
Jaume Amengual
Llorenç Tomàs Pons
Miquel Munar

Grup B: 146 punts

Germans Ballester
Antoni Oliver
Tomeu Barceló
Joaquín Iglesias
Francisco Rosselló
Bartomeu Garau
Francisco Roig

Grup C: 186 punts

Llorenç Socias
Jeroni Tomàs
Joan Janer
Joan Jaume
Bernat Bonet
Col.legi Son Verí
Salvador Paniza ♦

La Palmera

Histodiador Terrasa, 37
Teléfono 66 04 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

SA FILOA

C/ MELIÀ, 3 - LLUCMAJOR

El Primer Trofeu Ciutat de Lluçmajor

J. Jaume

El dia 28 de març de 1986, organitzat pel Club Columbòfil Lluçmajorer i patrocinat pel Consell Insular de Mallorca i pel Magnífic Ajuntament de Lluçmajor, va tenir lloc l'amollada de coloms des de la capital de l'Estat.

Aquesta cursa, oberta a tots els columbòfils de l'Illa, va néixer l'Octubre de 1984, quan Antoni Oliver i Garau es va fer càrrec de la presidència del Club Columbòfil. En un principi la idea era fer una prova de categoria que destacàs dels altres concursos regionals i donàs renom al nostre Club. Però degut a la manca de temps no es va posar en marxa fins el setembre de 1985 quan en Junta General es va aprovar dur-le a terme i el president ajudat per la junta directiva començà a fer passes.

Es demanà l'oportuna autorització a la Real Federació Columbòfila Espanyola. La resposta a la sol·licitud arribava amb data de 23 de gener de 1986 quan el seu president, en Carlos Marquez Prats, donava l'oportú permís per a l'amollada.

Es creà una comissió formada pel president, Antoni Oliver, en Joan Garrí, en Julià Monserrat, en Miquel Pallicer i en Llorenç Tomàs i Sastre. Una representació d'aquesta es va desplaçar a Madrid i contactaren amb diversos Clubs Columbòfils. Una vegada estudiats els punts d'amollada es decidiren pel "Club Colombòfil Mensajeras de Madrid".

Els primers contactes que tingueren, tant amb l'Ajuntament, a través de la Comissió de Cultura i Esports, com amb el Consell, no podien ésser millors. Es mostraren molt interessats i els va agradar el lloc triat per a l'amollada i que el trofeu el digués **CIUTAT DE LLUCMAJOR**. I aleshores, aportaren unes subvencions que van permetre desenvolupar la idea.

Es van repartir fulls informatius a totes les societats i es varen mantenir contactes amb els columbòfils més importants de l'illa per assegurar-se la seva participació.

I, si bé, el nom de Madrid té prou

ganxo pels colomistes mallorquins ja que sabem que no és una amollada fàcil i que és molt de mèrit cronometrar-hi. Es va voler donar més al·licient amb premis en metàl·lic. Pel primer classificat 50.000 pessetes i trofeu, pel segon 30.000 pessetes i trofeu, pel tercer 20.000 pessetes i trofeu, i fins al 25 classificat que encara va arribar a 1.000 pessetes. A més tots els coloms cronometrats tingueren diploma.

La participació fou important. Van pendre part a la cursa columbòfils d'arreu de l'illa que aportaren un total de 292 coloms. Els coloms, repartits en vint-i-nou caixes de cartó, viatjaren amb Ibèria fins a Madrid amb en Miquel Puig i Ros, com a comboier. A Madrid, socis del club madrileny les dugueren a un terreny propietat d'en Sebastian Generoso, lloc triat per a l'amollada. I a continuació van procedir a marcar els coloms amb l'empremta de la societat "**SOCIEDAD COLOMBOFILA DE PALOMAS MENSAJERAS DE MADRID**".

El matí, 28 de març de 1986, asabentat del temps que feia, Antoni Oliver, com a president del Club organitzador, donà l'ordre, per telèfon, a en Miquel Puig, i aquest obrí les gàbies, amb l'ajuda d'en Daniel A. Toca, en Sebastian Generoso i en Julian Diaz, a les 8 hores i 30 minuts. Els senyors Toca, Generoso i Diaz signaren com a testimonis de l'amollada a l'acta que es va fer.

El primer dia de cursa arribaren a l'illa un total de 27 coloms, el primer colom en arribar fou una famella cendrosa propietat d'en Vicens Bernat Pérez, de s'Arenal, que viatjava en el Club Columbòfil La Estrella de Ciutat, aquesta au fou cronometrada a les 15 hores 51 minuts i 7 segons. La següent fou cronometrada a Lluçmajor, p'en Miquel Mulet i Cicerol, a les 15 hores 53 minuts i 16 segons. En Francisco Rosselló cronometrava el mascle pardo a les 15 hores 55 minuts i 31 segons. El quart, en Julià Monserrat, cronometrava la seva famella cendrosa a les 15 hores 59 minuts i 46 segons. I a les 16 hores 5 minuts i 55

segons, en Domingo Sureda, de Manacor, cronometrava la famella cendrosa 142.193-82 que seria, una vegada fets els comptes, la guanyadora de la Cursa. El segon dia n'arribaren 19 més, el que va fer un total de 46 aus cronometrades amb els dos dies de cursa i que representa un 16% del total dels coloms engabiats. Tot un èxit en una prova de fons d'aquesta dificultat.

S'ha de ressenyar l'èxit del Club Columbòfil Lluçmajorer com a organitzador de la cursa i dels seus socis quant a aus enregistrades. El primer dia foren enregistrades 6 aus de la nostra societat propietat dels socis Miquel Mulet, Francisco Rosselló, Julià Monserrat (tres) i del "tandem" Janer-Tomàs-Pallicer. El segon dia, les enregistraven en Joan Barceló, en Llorenç Socias, en Bartomeu Garau (dues), en Vicenç Vaquer, Antoni Oliver, en Francisco Rosselló i en Julià Monserrat. El que fa un total de 14 coloms i representa 30% dels coloms cronometrats en aquesta prova.

Classificació General del Primer Trofeu Ciutat de Lluçmajor:

- 1.- Domingo Sureda amb el colom 142.193-82 i a una velocitat de 1.311 mxm.
- 2.- Miquel Mulet amb el colom 107.950-85 i a una velocitat de 1.288 mxm.
- 3.- Francisco Rosselló amb el colom 112.136-84 i a una velocitat de 1.283 mxm.
- 4.- Vicens Bernat amb el colom 96.032-85 i a una velocitat de 1.271 mxm.
- 5.- Julià Monserrat amb el colom 220.728-83 i a una velocitat de 1.269 mxm.

Classificació Social del Primer Trofeu Ciutat de Lluçmajor

- 1.- Miquel Mulet
- 2.- Francisco Rosselló
- 3.- Julià Monserrat
- 4.- Julià Monserrat
- 5.- Julià Monserrat
- 6.- Janer-Tomàs-Pallicer

L'entrega de trofeus fou el dia 24 de maig, al restaurant Gran Via de Lluçmajor, amb l'assistència, entre altres, del President del Consell Insular de Mallorca, en Jeroni Albertí, el Batle de Lluçmajor, Antoni Zanoguera, i el President de la Federació Colombòfila Balear, en Sebastià Mas. Tots ells entregaren els trofeus i premis d'aquesta inolvidable cursa colombòfila dins un ambient de festa i companyonia on el públic assistent donava mostres de passar-ho bé i va saber aplaudir en el moment de ser entregats els trofeus tant en els forans com als de casa.

Segon Tofeu Ciutat de Lluçmajor

El Club Colombòfil Lluçmajorer, durà a terme en el mes de març la cursa de fons Segon Trofeu Ciutat de Lluçmajor. El punt d'amollada de les nostres aus serà la Ciutat de Madrid a una distància de 560 quilòmetres de la nostra ciutat.

Quan aquesta cursa es dugui a terme, el proper 27 de març, un dels desitjos del nostre actual president, en Joan Janer Andreu, i de molts d'altres socis del nostre club es farà una realitat.

Comitè d'Honor:

Presidenta del Consell Insular de Mallorca

Honorable Sra. M.A. Munar Riu-tort

Batle de Lluçmajor

Il.lustríssim Sr. Gaspar Oliver Mut

President de la Real Federació de Colombòfila Espanyola

Sr. Carlos Marques Prats

President Federació Balear de Colombòfila

Sr. Pere Antoni Torrens Fiol

President Club Colombòfil Lluçmajorer

Sr. Joan Janer Andreu

Comitè Organitzador:

President: Joan Janer Andreu

Antoni Oliver Garau

Llorenç Socias Garau

Julià Monserrat Rafal

Joan Jaume Sastre

Sebastià Ballester Servera

Jeroni Tomàs Sastre

Gil Garau Mestre

Comissió de Concursos:

President: Llorenç Tomas Sastre

Joaquín Janer Julià

Bartomeu Barceló Taberner

Bernat Bonet Escalas

Premis:

363.000 pessetes en premis

1r. 150.000 pessetes i trofeu

2n. 75.000 pessetes i trofeu

3r. 40.000 pessetes i trofeu

4t. 20.000 pessetes i trofeu

5è. 15.000 pessetes i trofeu

6è. 10.000 pessetes

7è. 8.000 pessetes

8è. 6.000 pessetes

9è. 5.000 pessetes

10è. 4.000 pessetes

11è. 4.000 pessetes

12è. 4.000 pessetes

13è. 4.000 pessetes

14è. 4.000 pessetes

15è. 4.000 pessetes

del 16 al 20 2.000 pessetes

Diploma per a tots els coloms comprovats.

Normes Generals:

1.- Podran prendre part tots els colombòfils de Mallorca que tinguin la llicència federativa.

2.- Les comprovacions de tancament i obertura dels rellotges comprovats es farà a les 22 hores. Es faran comprovacions de control cada 24 hores.

3.- Els socis que desitjen formar part s'hauran d'inscriure abans del 21 de març al Club Colombòfil Lluçmajorer, o cridant als telèfons 660008-Club (vespres) i 660185 (Julià Monserrat Rafal).

4.- Temps de comprovació DOS DIES, fins a una hora després de posta de sol del segon dia de l'amollada.

5.- En cas de comprovar algun colom el primer dia s'haurà de presentar a l'hora del tancament de rellotges al Club organitzador, en el cas que no es comprovi cap colom se podrà fer el tancament de control al club de cadascú.

6.- Els casos no prevists seran resolts per la comissió de curses.

7.- S'aplicaran les normes vigents del reglament colombòfil regional i el reglament de curses de la RFCE.

8.- Quota d'inscripció 1.500 pessetes.

Engabiament:

Dia 25 de març de 17 a 22 hores C/ Esplai n° 2.

Control Rellotges:

El 26 de març a les 22 hores a l'Ajuntament. ♦

SEMAR

Industries Semar, s.a

C/. Tomàs Moserrol, 6 - 8
Tel. 66 01 57 - Fax: 66 29 01 (LLUCMAJOR)

DISTRIBUCIONES

La Sirena, S.A.

- Embotits
- Cuixols
- Formatges

Avda. Carles V, s/n Tel. 66 23 11 (Lluçmajor)

Entre noltros

Naixements

- Jerònima Jaume Clar, filla de Joan i Francisca Esperança, nasqué el 29-1-97.
- Matías Giraldo Mesquida, fill de Pedro-Alfonso i Antònia, nasqué el 31-1-97.
- Joan Noguera Tomàs, fill de Joan i Joana Maria, nasqué el 7-2-97.
- Gemma Fernández Benítez, filla de Francisco-José i Ana María, nasqué el 4-2-97.
- Catalina Jaume Orell, filla de Llorenç i Margalida, nasqué el 5-2-97.
- Daniel Martínez Valeriano, fill de Juan i Quintina, nasqué el 10-2-97.
- Jessica Cortés Ruiz, filla de Juan-Manuel i María, nasqué el 7-2-97.
- Francisco Sureda Llompert, fill de Miquel Angel i Isabel, nasqué el 16-2-97.
- Kaïra-Ruth Rubinocci Herman, filla de Daniel Paul i Kelly-Sue, nasqué el 23-2-97.

Matrimonis

- Joaquín Martínez i Oliver-Luz Estella Pérez i Benavides, es casaren el 25-1-97, a la Sala d'Actes de la Casa Consistorial.

- Antonio Maya i Bermúdez- Antonia Maya i Amaya, es casaren el 17-11-96 a l'esglèsia de Nostra Sra. de Lactància.

- Ricardo Gil de la Torre- Coloma Julià i Adrover, es casaren el 25-1-97 a la Parròquia de Sant Miquel.

- José Manuel Honrubia i González-Saida Vivancos i March, es casaren el 13-2-97 al Jutjat de Pau.

- Enrique Delgado i Domínguez- Margarita Solivellas i Ferragut, es casaren el 8-2-97 a l'esglèsia de Sant Bonaventura.

- Angel Luís Diana i Mackeprang- Maria del Pilar Valladolí i Jiménez, es casaren el 14-9-96 a l'esglèsia Nostra Sra. de Gràcia.

Defuncions

- Maria Nicolau Capellà, morí el 4-2-97 als 94 anys.
- Bernat Oliver Pascual, morí el 6-2-97 als 97 anys.
- Joan Calafat Marín, morí el 7-2-97 als 60 anys.
- Mateu Gamundí Puig, morí el 18-2-97 als 75 anys.
- Francisco Aguiló Picó, morí el 18-2-97 als 64 anys.
- Joana Maria Catany Torrens, morí el 19-2-97 als 92 anys.
- Miquel Mas Caldés, morí el 20-2-97 als 89 anys.
- Trinidad Valverde Alcocer, morí el 23-2-97 als 98 anys.
- Francisca Ferrer Llompert, morí el 24-2-97 als 73 anys.
- Romana García Valor, morí el 24-2-97 als 79 anys.
- Margalida Cantallops Jaume, morí el 26-2-97 als 83 anys.
- Gabriel Gomila Cardell, morí el 27-2-97 als 84 anys. ♦

TALLERS MARINA

AGENT OFICIAL PEUGEOT

Partner

Expert

ELS NOSTRES VEHICLES INDUSTRIALS VOS OFEREIXEN ROBUSTESA,

FIABILITAT, COMODITAT, SEGURETAT I MANEJABILITAT

C/. MARINA, 104 - TEL. 66 05 21

EXPOSICIÓ I VENDA: C/. MARINA S/N. - LLUCMAJOR

Restaurant

"AL SEU GUST"

CHEF:
PED MARTÍNEZ

LOCAL CLIMATITZAT

MENÚS DIARIS

TANCAT EL DIMARTS

C/. NICOLAU TABERNER, CANTONADA
PASSEIG JAUME III. TEL. 12 03 12

Sopa de lletres

12 Pel.lícules

T A C I Z B G A O M E T E I Y A I L O H
 N I A T A R I Z E Q R H A P I Z H A Y P
 O F N B T A V A R D E I P A C I P S L E
 E R T E T M O G E T O A P B Q D R E S S
 O I A I T B F N P E A T K I X L A Y T A
 A F N T A B A V Q J X I A T J U X D V E
 T A T R V L A D I L I G E N C I A O L R
 V F S M X N E S I I T E T A Y N H T A G
 I V O T I B R E S I V L P I M E A N B O
 A T T K A Q H N C I S S A R U J C R A P
 R I A T Q G L J M X D L A M H N A O P A
 T E L C O L O S E N F L A M E S E T Z D
 S I A P D O E I D R A B E D O S A A P O
 U G P I T U L U A G T A S D F O T N J H
 A V L L B V L E N E U T I L E T H I F P
 Q Y U E P T I C V R K M A R C R I M T O
 C I J D U X E P A S Y A H I P S B R S F
 A L A J L O R R G U N N A P R E T E P N
 L E Y T O V L T I A R T S E O V N T F A
 D A L I T R E Y G N O K G N I K I F E J

42

Solució del mes passat

- Abric
- Bata
- Calçotets
- Capa
- Falda
- Jaqueta
- Jupa
- Mitjó

Sa Llibreria

Llibres, contes,
 jocs educatius,
 material d'oficina

C/. Sa Font, 15 (Llucmajor)

El cantó del carrer Major i carrer Galdent, del 16 al darrer dia del mes, es converteix en zona perillosa per als conductors.

Els cotxes aparquen damunt el cantó, malgrat les retxes grogues, i els carrers s'estrenyen de tal manera que els que surten del carrer de Galdent han de treure tot el capó per tenir visibilitat i això impedeix el pas dels que són preferent creant més perill.

Com que no creim que s'actuï en contra dels causants del perill, ens atrevim a suggerir que, o bé es canviïn els dies de prohibició d'aparcament a un dels dos carrers, o que es posi un mirall al cantó, que permeti la visibilitat als que no tenen preferència. ♦

FABRICA DE JOIERIA GARAU

La medalla del padre

Algo tuyo vive en mi

(Ca'n Caieta)

Fabricant Illes Balears 030

Només es fabrica amb or de primera llei (18 K)

**EL TEU Homenatge
EN OR**

*Línia de joieria
per a home en
or 1ª llei (18K)*

DESCOMPTES ESPECIALS

C/. Born, 29 - Tel. 66 04 03 - LLUCMAJOR

CENTRE D'ESPECIALITATS MÈDIQUES

Medicina General (Igualatori)
Pediatría
Ginecologia i Obstetrícia
Cardiologia i Aparell Respiratori
Otorrinolaringologia
Aparell Digestiu
Anàlisis Clíniques
Cirurgia General
Neurocirurgia
Cirurgia Plàstica i Reparadora
Nutrició i Dietètica
Dermatologia
A.T.S.

Clínica Dental
Ortodòncia
Implantologia
Psiquiatria
Psicologia
Traumatologia i
Cirurgia Ortopèdica
Reumatologia
Ortopèdia
Rehabilitació i Fisioteràpia
Atenció primària per a deportistes
Oftalmologia
R.X. Radiologia ...

ASSEGURANCES: AXA - ADESLAS - AGRUPACIÓ MUTUA - ASISA - IMECO - MEDIFIATC
MEDYTEC - NOVOMEDIC ONCE - PREVIASA - SANITAS - CAJA SALUD - VITALICI ...

Plaça d'Espanya, 56 - Tel. i Fax: 12 00 64 (Llucmajor)

**Rubí Automóviles
Llucmajor, S.L.**

Ctra. Arenal s/n - Tel. 66 02 34 - 66 16 18

Seat

*Combinar el duro trabajo profesional con eficiencia y no sacrificar la
utilización particular es algo que consigue el Seat Inca.*

COMERCIAL
MULTIUSO

Inca

*De esta forma, conduciremos un vehículo multiuso que permite no
multiplicar nuestro parque y no duplicar gastos.*

La gama Inca se beneficia de la utilización de cuatro motores, dos de gasolina y dos económicos Diesel

AUTO - ELECTRIC
Barceló

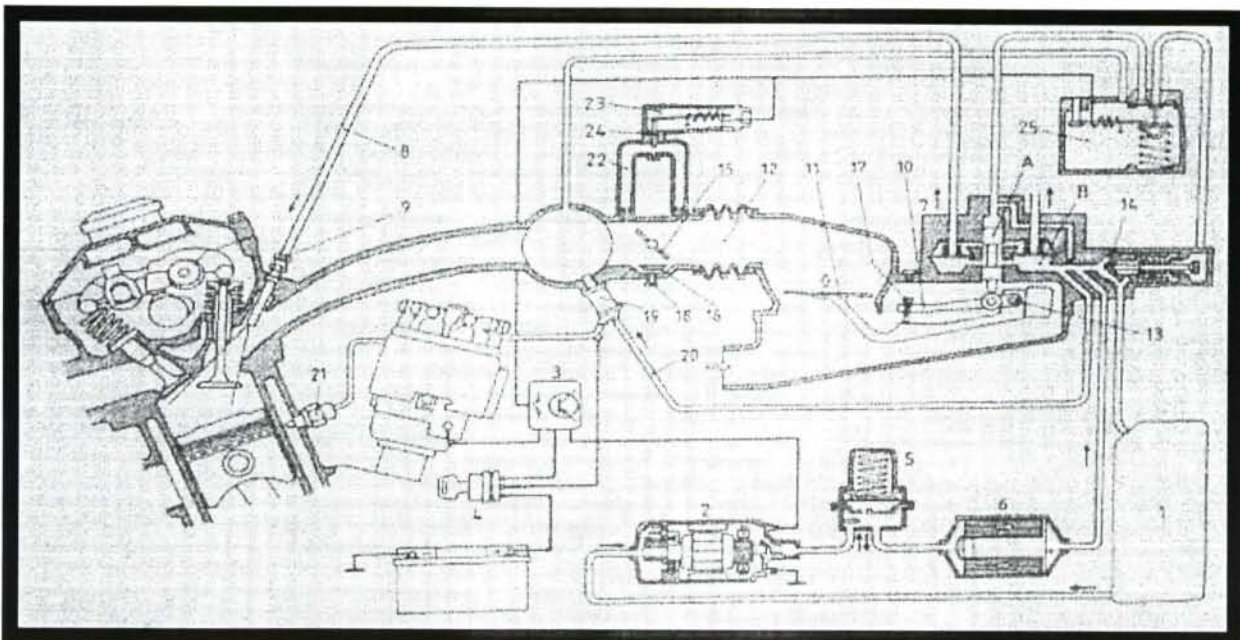
S.L.

AlliedSignal
AUTOMOTIVE

Bendix®

Ronda Ponent, 26 - Tel. 66 01 70

INYECCION GASOLINA • ELECTRONICA DEL AUTOMOVIL • FRENOS Y ABS • AIRE CONDICIONADO